

BOSNA I HERCEGOVINA
Federacija Bosne i Hercegovine
TUZLANSKI KANTON
Općina Doboj Istok
OPĆINSKO VIJEĆE

BOSNIA AND HERZEGOVINA
Federation of Bosnia and Herzegovina
TUZLA CANTON
The Municipality of Doboj East
MUNICIPAL COUNCIL

Datum, 15.07.2013.godine

SLUŽBENE NOVINE OPĆINE DOBOJ ISTOK

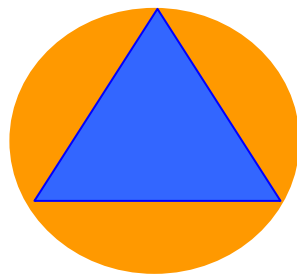
broj 5/13

S A D R Ž A J

I - AKTI OPĆINSKOG VIJEĆA

- 1. Program razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća općine Doboj Istok 2013-2017.godina.*

**PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA LJUDI I
MATERIJALNIH DOBARA OD PRIRODNIH I DRUGIH
NESREĆA OPĆINE DOBOJ ISTOK 2013.-2017. GODINA**

Na osnovu člana 29. stav 1. tačka 2. i člana 174., stav 4. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća ("Službene novine FBiH", broj: 39/03, 22/06 i 43/10), člana 16. Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu ("Službene novine FBiH", broj: 64/09) i člana 17. Statuta Općine Doboj Istok (" Službene novine općine Doboj Istok", broj: 05/08), Općinsko vijeće općine Doboj Istok, na 8. redovnoj sjednici održanoj dana 29.06.2013.godine donosi

**PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA LJUDI I MATERIJALNIH DOBARA OD
PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE DOBOJ ISTOK
2013.-2017. GODINA**

UVOD

Ustavno - pravni položaj sistema zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara u Federaciji Bosne i Hercegovine je definisan Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća („Službene novine F BiH“, broj 39/03), i koncipiran je tako da postoji opravdana društvena potreba za stručnim i naučnim rješenjima brojnih problema, njegove implementacije u preduzećima, ustanovama, javnim službama, državnim, entitetskim, kantonalnim i općinskim tijelima, udruženjima građana, organizacijama civilnog društva kao i društva u cjelini.

U tom smislu , cilj i temeljna odrednica planiranja strateškog razvoja sistema zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća općine Doboj Istok je pristup razvoju kao neprekidnom procesu na jedan organiziran, sveobuhvatan, usklađen, racionalan i efikasan planski razvojni sistem za zaštitu ljudi i materijalnih dobara, radi efikasnog odgovora društvene zajednice na opasnosti koje prirodne i druge nesreće donose.

Program razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća općine Doboj Istok (u daljem tekstu: Program razvoja), pored Procjene ugroženosti i Plana zaštite i spašavanja općine Doboj Istok od prirodnih i drugih nesreća, predstavlja jedan od osnovnih dokumenata u kojima se utvrđuje organizacija i način funkcionisanja sistema zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara na području općine.

Prilikom izrade Procjene ugroženosti općine od prirodnih i drugih nesreća izvršena je analiza trenutne organizovanosti i osposobljenosti snaga za zaštitu i spašavanje, procjenjene su opasnosti koje na području općine mogu ugroziti ljude i materijalna dobra i snage i sredstva koje se u datom momentu mogu staviti na raspolaganje u svrhu provođenja mjera zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara.

Programom razvoja Općine i drugim planskim dokumentima koji će biti doneseni, osigurat će se neprekidan planski proces razvoja cjelovitog sistema zaštite i spašavanja na području općine, čime će se:

- ✓ unaprijediti provođenje i primjena Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća i drugih zakonskih i podzakonskih propisa koji uređuju tu oblast,
- ✓ stvoriti uslovi za dugoročno planiranje reorganizacije i razvoja struktura civilne zaštite, njihovo opremanje, obučavanje i uvježbavanje za provođenje preventivnih i operativnih mjera zaštite i spašavanja,

- ✓ osigurati racionalna, ravnomjerna, ekonomična i efikasna upotreba snaga i sredstava u akcijama zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara,
- ✓ obezbijediti bolju sigurnost ljudi i imovine na području Općine, te uslovi za brži i efikasniji oporavak od posljedica nastalih djelovanjem prirodnih i drugih nesreća,
- ✓ stvoriti potrebne pretpostavke za blagovremeno pružanje pomoći susjednim i drugim općinama pogođenim prirodnim i drugim nesrećama, uz uspostavljanje međusobnih odnosa koji će omogućiti da i općina Doboj Istok zatraži i dobije pomoć drugih općina, u slučajevima ugrožavanja i djelovanja prirodnih i drugih nesreća,
- ✓ obezbijediti pravovremeno, stručno i efikasno izvršavanje zadataka iz oblasti zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara koje pred strukture civilne zaštite općine postave strukture civilne zaštite Tuzlanskog kantona i Federacije BiH.

Veliki pomaci u razvoju političkih i ekonomskih odnosa sa susjednim zemljama u zadnjih nekoliko godina i težnja svih zemalja Zapadnog Balkana da se pridruže zajednici evropskih država neminovno vode ka uspostavljanju relacija za ostvarivanje saradnje u odgovoru na katastrofe koje su česte na ovom području, kako na formalnoj i dobrosusjedskoj osnovi, tako i na institucionalnom regulisanju te saradnje između država ovog regiona. Sporazumi o uzajamnoj pomoći u slučajevima katastrofa već su potpisani sa Republikom Hrvatskom, Republikom Srbijom, Republikom Makedonijom, a očekuje se da se taj sporazum uskoro potpiše i sa drugim državama.

Posljedica uvezivanja zemalja ovog regiona na polju pružanja pomoći u katastrofama ne bi trebalo biti zaustavljanje razvojnog planiranja na lokalnom nivou, nego, naprotiv omogućavanje ostvarenja takve koncepcije u što kraćem vremenu, koristeći iskustva iz okruženja, a i šire. U nastojanjima ka većoj decentralizaciji države, općine trebaju djelovati u skladu sa svojim zakonskim odgovornostima i povrh svega, stvoriti prilike za bolji život građana i u skladu s tim, stvoriti sistem zaštite i spašavanja na nivou općine koji će biti garant za blagovremen, stručan i efikasan odgovor na udar neke od prirodnih i drugih nesreća koje mogu zadesiti lokalnu zajednicu.

Kako bi se izbjegle terminološke zabune, treba objasniti značenje osnovnih pojmova koji se pojavljuju u ovom Programu:

Zaštita i spašavanje: programiranje, planiranje, organizovanje, obučavanje i osposobljavanje, provođenje, nadzor i finansiranje mjera i aktivnosti za zaštitu i spašavanje od prirodnih i drugih nesreća s ciljem sprečavanja opasnosti, smanjenja broja nesreća i žrtava, otklanjanje i ublažavanje štetnih djelovanja i posljedica prirodnih i drugih nesreća.

Mjere zaštite i spašavanja: organizovane radnje i postupke preventivne i operativne naravi, koje pripremaju i provode tijela uprave i druga tijela vlasti i pravne osobe.

Organizacija Civilne zaštite: obuhvata ličnu i kolektivnu zaštitu građana, mjere zaštite i spašavanja, štabove civilne zaštite, povjerenike civilne zaštite, službe zaštite i spašavanja, jedinice civilne zaštite, upravljanje i upotreba snaga i sredstava i Službu civilne zaštite.

Civilna zaštita: organizovani oblik zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, u skladu sa Zakonom i drugim propisima.

Programom razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća općine Doboj Istok određuju se ciljevi, politika i strategija razvoja zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća za

period od 5 (pet) godina. Prilikom izrade Programa razvoja korištena je Strategija razvoja općine Doboj Istok 2010. - 2020. godine iz koje su strateški ciljevi i programski zadaci iz oblasti zaštite i spašavanja našli svoje mjesto u ovom Programu.

1. Vizija razvoja

Reorganizacijom i uvezivanjem postojećih upravnih i operativno-stručnih službi općine, štabova, službi i povjerenika civilne zaštite, te značajnijim uključivanjem pravnih lica i javnih ustanova i građana u sistem (strukture) zaštite će se stvoriti uslovi za provođenje preventivnih i operativnih mjera iz oblasti zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća.

Popunjavanjem, opremanjem, obukom i uvježbavanjem struktura civilne zaštite organizovati mobilne, efikasne, racionalne i ekonomične snage spremne da blagovremeno odgovore na prijetnju od prirodnih i drugih nesreća u fazi neposredne opasnosti, fazi spašavanja i fazi otklanjanja ili ublažavanja posljedica djelovanja prirodnih i drugih nesreća.

Razvoj sistema za zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća i provođenje mjera zaštite i spašavanja od općeg su interesa za općinu Doboj Istok.

U slučaju pojave prirodne i druge nesreće svako je dužan pomagati u skladu sa svojim mogućnostima i sposobnostima.

Razvoj sistema za zaštitu i spašavanje života i zdravlja ljudi i njihovo spašavanje, zbrinjavanje i liječenje utvrđuje se kao prioritet i obaveza svih nosilaca zaštite i spašavanja u odnosu na sve druge zaštitne i spasilačke aktivnosti koje se planiraju i provode.

Snage i sredstva za zaštitu i spašavanje organizovati na način da se blagovremeno i efikasno može pružiti pomoć ugroženom stanovništvu i pristupiti zaštiti i spašavanju materijalnih dobara na teritoriji općine Doboj Istok, a po potrebi i na teritoriji drugih općina pogođenih djelovanjem prirodnih i drugih nesreća.

2. Ciljevi razvoja

- ✓ U cijelosti na prostoru općine uvezati sve snage zaštite i spašavanja i integrisati u jedinstven sistem zaštite i spašavanja koji će biti u stanju da djeluje i odgovori na sva potencijalna ugrožavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća na području Općine, te da blagovremeno pruži pomoć drugim ugroženim općinama.
- ✓ Stalnom dogradnjom sistema zaštite i spašavanja i permanentnim obukama i edukacijama omogućiti da se svaki građanin može uključiti na provođenju preventivnih i operativnih mjera zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća.
- ✓ Sistemskim mjerama općine i Tuzlanskog kantona dugoročno riješiti pitanja odlaganja komunalnog, klaoničkog, građevinskog, farmaceutskog, hemijskog i drugih vrsta otpada, na ekonomski održiv način i u skladu sa zaštitom čovjekove okoline.
- ✓ Provođenje preventivnih i operativnih mjera zaštite i spašavanja od općeg je interesa za općinu Doboj Istok, te će stoga njihovo finansiranje biti prioritet općine u obimu znatno većem nego do sada, koji će se realizovati obezbjeđenjem posebnih sredstava iz budžeta općine, sredstvima od posebne naknade za zaštitu i spašavanje i sredstvima od pomoći viših nivoa vlasti i donatorskim sredstvima.

3. Izvod iz Procjene ugroženosti

Procjenjivanje ima za cilj sagledavanje i analiziranje svih pitanja vezanih za izradu planova zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća i to:

- rizici, odnosno uzroci koji mogu dovesti do nastanka prirodnih i drugih nesreća na području općine Doboj Istok;
- posljedice koje mogu nastati po ljude i materijalna dobra;
- utvrđivanje odgovarajuće organizacije zaštite i spašavanja u cilju sprečavanja nastanka nesreća, odnosno na spašavanju ljudi i materijalnih dobara;
- procjena potreba i mogućnosti u osiguravanju ljudskih i materijalnih potencijala potrebnih za ostvarivanje procijenjene organizacije zaštite i spašavanja.

Procjena ugroženosti se izrađuje na temelju svih raspoloživih podataka o prirodnim i drugim nesrećama koje su se u predhodnom razdoblju dešavale ili se mogu, u narednom periodu desiti na području općine, posljedicama koje su nastajale ili koje mogu nastati, naučnim, tehničkim ili drugim saznanjima i dostignućima i drugim stručnim podlogama koje su korištene ili se mogu koristiti za procjenjivanje pojedinih prirodnih i drugih nesreća.

Procjena ugroženosti sastoji se od općeg i posebnog dijela i zaključka i odgovarajućih priloga. Procjena ugroženosti općine Doboj Istok je rađena na osnovu slijedećih elemenata:

- prirodno-geografskih karakteristika područja općine: geografski položaj, reljef, veličina područja, geološko - hidrološki, orografski, klimatski i seizmički uslovi i njihov uticaj na pojave prirodnih i drugih nesreća;
- uzroka i pojava koje mogu dovesti do nastajanja prirodnih nepogoda koji obuhvataju vrste i stepen opasnosti od nastajanja prirodnih nepogoda, učestalost pojavljivanja, intenzitet djelovanja, vrijeme trajanja i moguće posljedice po ljude i materijalna dobra;
- vrste i količine opasnih materija koje se koriste u tehnološkom procesu preduzeća i drugih pravnih lica na području općine, a koja mogu izazvati nastajanje prirodnih i drugih nesreća većih razmjera;
- ekonomske i urbane izgrađenosti područja općine: saobraćajni i drugi sistemi, broj i raspored stambenih zgrada i drugih objekata i uticaj stambene izgrađenosti na organizaciju zaštite i njeno provođenje;
- strukture i teritorijalni raspored stanovništva; vrste, količine i vrijednosti značajnih materijalnih dobara koja mogu biti ugrožena prirodnim i drugim nesrećama;
- stanja organizovanosti i ostvarivanje postojeće zaštite, a naročito preventivne zaštite problemi u funkcionisanju zaštite;
- mjera za učešće u zaštiti u toku djelovanja prirodne nepogode;
- stanja snaga civilne zaštite i drugih snaga i sredstava koja se mogu angažovati na zadacima zaštite od prirodnih i drugih nesreća u općini, preduzećima, mjesnim zajednicama i drugim pravnim licima.

3.1. Procjena ugroženosti od prirodnih i drugih nesreća većih razmjera

Procjena ugroženosti područja općine Doboj Istok od prirodnih i drugih nesreća je dokumenat koji, na osnovu naučnih i statističkih saznanja iz različitih oblasti (meteorologija, seizmologija, geografija, geologija, ekologija i dr.) određuje prirodne i druge nesreće koje bi mogle zadesiti područje općine. Zbog skoro svakodnevnih promjena u elementima koji utiču na povredivost jedne teritorije od prirodnih i drugih nesreća (prirodnih i antropogenih), ovaj dokument je potrebno stalno ažurirati, kako bi se uticaji tih elemenata iskoristili za donošenje što kvalitetnijih planova zaštite i spašavanja.

Na osnovu tih saznanja procijenjeno je da područje općine Doboj Istok najviše ugrožavaju i mogu najviše šteta izazvati slijedeće prirodne i druge nesreće:

- **prirodne nepogode:** potres, poplava, visoki snijeg i sniježni nanosi, olujni ili orkanski vjetar, grad, prolom oblaka, klizišta, suša, hladnoća, te masovne pojave ljudskih životinjskih i biljnih bolesti.
- **tehničko-tehnološke nesreće:** podrazumijevaju se događaji koji su izmakli kontroli pri obavljanju određene djelatnosti ili upravljanja određenim sredstvima za rad i rad s opasnim tvarima, naftom i njenim derivatima i

energetskim plinovi tokom njihove proizvodnje, prerade, upotrebe, skladištenja, pretovara, prijevoza ili uklanjanja, čije posljedice ugrožavaju ljude i materijalna dobra.

- **druge nesreće:** velike nesreće u cestovnom, željezničkom, zračnom ili pomorskom prometu, požar, rudarske nesreće, rušenje brana, atomske, nuklearne ili druge nesreće koje uzrokuje čovjek svojim aktivnostima, rat, vanredno stanje ili drugi oblici masovnog stradanja ljudi i uništavanja materijalnih dobara.

3.1.1. Prirodne nepogode

Poplave

Veliki broj većih i manjih vodotoka i rječica, neriješena odvodnja površinskih i kanalizacionih voda, te veliki nagib i njihovo slivno područje u uslovima obilnih kišnih padavina i topljenja snijega prouzrokuju spiranje zemljišta u gornjim i srednjim tokovima i plavljenje zemljišta u donjem toku nanoseći velike materijalne štete i ugrožavanje ljudskih života. Sve to uz povećano ispuštanje vode iz hidroakumulacije „Modrac“ u Lukavcu u datim uslovima izaziva izlivanje velikih količina vode iz korita rijeke Spreče i njeno plavljenje poljoprivrednog zemljišta, stambenih, privrednih i infrastrukturnih objekata.

Najveće poplave u zadnjih deset godina zabilježene su 2001,2006 i 2010. godine, u kojima su pričinjene materijalne štete u vrijednosti većoj od 8.000,000 KM. Poplavama iz ovog perioda koje je prouzrokovala rijeka Spreča i ostali vodotoci u unutrašnjosti općine ugroženo je oko 600 ha poljoprivrednog zemljišta, 46 stambenih, 40 pomoćnih, 11 proizvodno-poslovnih objekata, jedna područna škola, jedan Arteški bunar, JU Dječije obdanište i oko 25 kilometara lokalnih puteva, dok je magistralni put Doboj - Tuzla bio u prekidu od posljedica plavljenja na dva lokaliteta, što je imalo za posljedicu prekida komunikacije sa jednom mjesnom zajednicom a od bujičnih potoka i rječica ugroženo je oko 200 ha obradivog zemljišta, 100 stambenih i pomoćnih objekata kao i lokalna putna infrastruktura u svim mjesnim zajednicama.

Generalno se može reći da su bujice i poplave česte nepogode za područje općine Doboj Istok (javljaju se svakog proljeća i jeseni) i očekivati je njihovo pojavljivanje i u narednom periodu, dok se ne uredi korita rijeke Spreče, rijeke Lukavice i ostalih vodotoka u unutrašnjosti općine.

Klizišta, odroni i slijeganje zemljišta

Geloški sastav zemljišta je takav da su na više lokaliteta na području općine evidentirana veća klizišta, odronjavanje i slijeganje tla. Veći broj klizišta je takvog obima da zahvata široka područja i pored oštećenja zemljišta, puteva, električne, vodovodne i telefonske mreže, ugrožava i oštećuje znatan broj proizvodno-poslovnih i stambeno-pomoćnih objekata.

Sva naseljena mjesta na području općine su suočena sa klizištima i odronima kojih je trenutno registrovano oko 152 aktivnih klizišta i gotovo u cjelosti ovaj broj obrađenih klizišta se odnosi na urbane zone u mjesnim zajednicama.

Na području općine a prema podacima iz općinskog prostornog plana registrirano je 256 klizišta na 1/3 ili 1134,232 ha teritorije općine (građevinsko zemljište). Klizišta zauzimaju 10,49% ili 119,07 ha građevinskog zemljišta, dok je broj tzv. labilnih padina daleko veći.

Najveće štete od klizišta su zabilježene 2001,2006 i 2010. godine i ukupno iznose preko 3.000.000,00 KM. U navedenom periodu došlo je do oštećenja i prekida saobraćaja na preko 30. putnih pravaca na općini, 3. stambena objekta su potpuno srušena a preko 50 stambenih i pomoćnih objekata je oštećeno i direktno ugroženo. Velika oštećenja su pretrpjeli i ostali objekti infrastrukture (vodovod, elektro-mreža) kao i uzurpiranja velikih površina poljoprivrednog zemljišta.

Od ukupnog broja evidentiranih aktivnih klizišta, preko 100. klizišta direktno ugrožava stambene, pomoćne, društvene i privredne objekte (prva grupa klizišta), dok u drugu grupu klizišta koja svojim djelovanjem ugrožavaju infrastrukturu i druge zemljane površine (najčešće poljoprivredne površine) i na taj način indirektno ugrožavaju ljude i njihovu imovinu, svrstano je preko 50. klizišta manjeg obima kaoja su takođe rasprostranjena na području svih mjesnih zajednica naše općine.

Ove pojave su najizraženije na dijelovima saobraćajnica u brdskim dijelovima općine Doboj Istok, gdje nisu napravljeni kanali za odvod oborinskih voda ili ukoliko postoje zbog njihovog neodržavanja. Klizanje, odronjavanje i slijeganje zemljišta intezivira se u vrijeme dugotrajnih padavina, a čest uzrok je i ljudski faktor (nekontrolisana gradnja objekata bez prethodnog geomehaničkog ispitivanja zemljišta).

Zemljotresi

Analizom podataka o potresima koji su se u prošlosti dogodili na području Bosne i Hercegovine (od 1905. godine) vidljivo je da područje općine Doboj Istoka nije bilo izloženo rušilačkim potresima. Ovu činjenicu potvrđuje i Studija klimatoloških, hidroloških i seizmoloških karakteristika Tuzlanskog kantona koju je uradio Federalni meteorološki zavod. Bez obzira na statističke podatke i prognoze Federalnog meteorološkog zavoda potrebna je stalna primjena zaštite od potresa koja će se provoditi putem preventivne zaštite ljudi i materijalnih dobara, primjenom građevinsko tehničkih mjera zaštite od potresa na građevinskim objektima, kao i stalnom dopunjavanju i usavršavanju prognoze nastanka zemljotresa na osnovu naučnih saznanja. Takođe, potrebno je preduzimati preventivne mjere koje će se provoditi kroz prostorne i urbanističke planove općine uz primjenu odgovarajućih zakona i provedbenih propisa o načinu gradnje stambenih, poslovnih, industrijskih, infrastrukturnih objekata (puteva, željeznica, vodovodne i kanalizacijske mreže i sl.), čime se omogućuje i zaštita ljudskih života. Uzimajući u obzir velike prirodne nesreće u svijetu i poremećaj klimatoloških uslova koji izazivaju iznenadne i snažne prirodne katastrofe, potrebno je stalno preventivno djelovanje, a u slučaju nastanka zemljotresa većih razmjera potrebno je pravovremeno preduzeti odgovarajuće aktivnosti koje se odnose na spašavanje ugroženih i nastradalih ljudi i materijalnih dobara, a prvenstveno organizovanje potrage i spašavanja zatrpanih u ruševinama i njihovo zbrinjavanje uz medicinski nadzor.

Sniježni nanosi

U zimskom periodu područje općine obiluje padavinama, koje su najintenzivnije u januaru i februaru mjesecu. Periodi intenzivnog padanja snijega znaju biti dugi te dolazi do formiranja debelog snježnog pokrivača, koji zatrpava saobraćajnice, blokira saobraćaj i prekomjerno opterećuje krovne konstrukcije proizvodno-poslovnih i stambenih objekata. Imajući u vidu da je veliki broj radnika i učenika radno angažovan izvan mjesta stanovanja i da su u proizvodno-poslovnim i stambenim objektima smještena vrijedna materijalna dobra, može se konstatovati da bi kratkotrajna blokada saobraćajnica odnosno rušenje krovova imalo veoma teške ekonomske i druge posljedice.

Najugroženija područja sa snježnim padavinama i nanosima su mjesne zajednice u visinskim predjelima općine i iste bi u zimskom periodu sa intenzivnim snježnim padavinama, mogle biti odsječene od središta općine. Tokom zimskog perioda na navedenim područjima može pasti 70-100 cm snijega što je dovoljno da stvori veće probleme u komunikacijama, a u nekim područjima dovede i do njihovog prekida.

Najkritičniji putni pravci u zimskom periodu su za MZ – e: Lukavica Rijeka kao i dijelovi putnih pravaca koji vode u gornje zone naseljenih mjesta MZ Klokočnice, Stanić Rijeke Velike i Male Brijesnice.

Suša

Iako na području općine vlada umjereno - kontinentalna klima koja uslovljava pojavu čestih i u toku godine ravnomjerno raspoređenih padavina, posljednjih godina javljaju se sve duži sušni periodi sa visokim temperaturama, što prouzrokuje velike štete na poljoprivrednim usjevima i voću kao i nestašice vode za piće.

Mada katasrofalne suše nisu česte na području općine Doboj Istok, količina i vrijednost materijalnih sredstava koja bi bila ugrožena i njihov značaj za zdravlje i život ljudi i životinja upućuju na potrebu realnog sagledavanja ove opasnosti i preduzimanja određenih mjera kojim bi se ublažili ili elimenisali njeni efekti.

Oluja

Na području općine se odvijaju intezivna vazдушna kretanja. U uslovima naglih temperaturnih promjena, javljaju se olujni vjetrovi koji nanose štete usjevima, šumama, voćnjacima, električnoj i telefonskoj mreži, proizvodno - poslovnim i stambenim objektima i materijalnim dobrima u njima i ugrožavaju zdravlje i život ljudi i životinja. Olujni vjetrovi u posljednje vrijeme su sve češći, relativno kratog vremenskog trajanja i mogu zahvatiti cjelokupno područje općine.

Grad

Grad je veoma česta pojava na području općine. Kad se pojavi nanosi velike štete usjevima, voćnjacima, šumama i građevinskim objektima, a ugrožava i život i zdravlje ljudi i životinja. Pojava grada je po pravilu

praćena olujnim vjetrovima, intenzivnim padavinama pa se štetne posljedice po ljude i materijalna dobra povećavaju, a njihovo otklanjanje otežava.

Mraz

Najveće temperaturne razlike evidentirane u februaru ukazuje na to da je ovaj mjesec često topao i da u takvim uvjetima dolazi do preranog buđenja biljaka koje zahladnjem i pojavom mrazeva u martu, aprilu pa čak i u maju pretrpe teška oštećenja usljed čega smanjuju prinose ili potpuno stradaju. Najveće štete pretrpe voćnjaci, povrtnjaci i površine zasijane pšenicom. Imajući u vidu da se na velikom dijelu površine općine gaji voće, povrće i pšenica i da od prinosa ovih kultura zavisi egzistencija velikog broja domaćinstava. Štete prouzrokovane mrazom imaju teške posljedice i u krajnjem efektu ugrožavaju život i zdravlje ljudi.

Epidemije i epizootije zaraznih bolesti

Nedostaci u higijensko-tehničkoj zaštiti izvorišta i vodovodnih mreža i karakteristike krečnjačkog područja sa koga se vrši snabdijevanje vodom za piće većeg broja stanovništva općine Doboj Istok dovode do pojave oboljenja usljed korištenja higijenski neispravne vode. Najčešće registrirana oboljenja u HES-u Doma zdravlja Doboj Istok u posljednjih nekoliko godina su enterocolitis i razna trovanja hranom.

Higijenski sanitarni uslovi života stanovništva su zadovoljavajući, ali zbog lošeg snabdijevanja vodom pojedinih mjesnih zajednica moguća su oboljenja uzrokovana nekvalitetnom vodom, naročito u uslovima dugotrajnih kišnih padavina i redukcija vode u sušnim periodima godine.

Zbog velikog broja životinja koje se uzgajaju za potrebe ljudi, te nedostaci u kontroli trgovine životinjama i namirnicama od njih, načinu njihove ishrane i preduzimanju zdravstvenih mjera zaštite mogu uzrokovati pojavu zaraznih bolesti kod životinja i mogu dobiti epizootijske razmjere. Imajući u vidu navedene probleme u uzgoju, trgovini i nedovoljnoj preventivi u ovoj oblasti moguće bolesti životinja u narednom periodu bi bile: kokošja kuga, bruceloza, Q groznica, crni prišt, te druge bolesti koje se mogu prenijeti sa drugih geografski udaljenijih područja.

Kalamiteti biljnih bolesti i štetočina

I pored činjenice da su na području općine prisutne pojedine vrste štetnih insekata, gljivica, glodara i drugih štetočina, može se zaključiti da, zahvaljujući dobroj opremljenosti stanovništva i drugih subjekata, sredstvima za suzbijanje ovih napasnika i zaštitu bilja, u normalnim uslovima snabdjevenosti nema opasnosti od ozbiljnijeg ugrožavanja bilja i nastajanja katastrofalnih šteta.

Posljednjih godina povećan je interes građana za podizanjem nasada voća svih vrsta na većim površinama što izaziva potrebu veće edukacije kod upotrebe zaštitnih sredstava u cilju dobijanja plodova neškodljivih za upotrebu i zaštite od kontaminacije tla, izvorišta vode, vodotoka i drugih eko sistema

3.1.2. Tehničko - tehnološke nesreće

Na području općine postoje preduzeća i druga pravna lica koja u procesu proizvodnje koriste , skladište i prevoze zapaljive materije koje usljed propusta u tehnološkom procesu ili skladištenju, odnosno prevozu mogu uticati na nastanak tehničko- tehnoloških nesreća.

3.1.3. Druge nesreće

Požari

Sa aspekta požarne osjetljivosti i zaštite od požara područje općine karakteriše postojanje većih šumskih kompleksa u zapadnom dijelu općine, značajne površine pod usjevima, kao i razvijena i raznovrsna industrijska i zanatska djelatnost i velika gustina objekata u svim naseljima na području općine.

U poslijeratnom periodu zabilježeno je više šumskih požara koji su pravovremeno lokalizovani čime je spriječeno nastajanje većih šteta. Požarni rizik u industriji i zanatstvu je veći zbog upotrebe velikog broja zapaljivih materija (hemijske materije, drvo, tekstil, ljepila, boje i lakovi i sl.), a dodatno ga uvećava i sve veći broj benzinskih pumpi na malom prostoru. Ipak u zadnjih desetak godina nisu se desili požari velikih razmjera ni na industrijskim niti na stambenim objektima.

Većina industrijskih i stambenih objekata je građena od čvrstih materijala (cigla, beton), a dobra mreža puteva u svim naseljenim mjestima omogućava prilaz svim objektima u slučajevima potrebe za protivpožarnim dejstvom. Prema tome, požarom su ugrožena velika materijalna dobra i veliki broj ljudi koji bi se po osnovu rada ili stanovanja zatekli na požarom zahvaćenom području.

Rušenje brane na hidroakumulaciji

Hidroakumulacija „Modrac“ je nastala izgradnjom armirano-betonske brane na rijeci Spreči i potapanjem doline ove rijeke na njenom najužem dijelu, u mjestu „Modrac“.

Pored velike koristi koju privreda šireg područja ima od hidroakumulacije evidentna je i velika opasnost za ljude i materijalna dobra nizvodno od brane, u slučaju njenog rušenja.

U ugroženoj poplavnoj zoni na području općine Doboj Istok nalaze se velike površine kvalitetnog obradivog zemljišta, važne putne komunikacije kao i veliki broj proizvodno- poslovnih, energetskih i stambenih objekata.

Djelimičnim ili potpunim rušenjem brane nastupile bi katastrofalne posljedice po stanovništvo i materijalna dobra u mjesnim zajednicama Brijesnica Mala, Brijesnica Velika, Klokočnica i Stanić Rijeka i dalje prema teritoriji općine Doboj.

Put od brane do ušća Spreče u Bosnu vodeni talas bi prešao za 273 minute (prema laboratorijsko-modelnim ispitivanjima).

Broj naseljenih mjesta i broj potencijalno ugroženih stanovnika i materijalnih dobara u zoni poplavnog talasa, ukazuje na ozbiljnost pravovremene procjene svih eventualnih posljedica do kojih bi moglo doći u slučaju rušenja brane.

Radioaktivno i drugo zagađivanje vazduha, vode zemljišta i namirnica

Na području općine Doboj istok ne postoje značajniji industrijski kapaciteti koji bi u većoj mjeri prozročili zagađivanje vazduha, vode, zemljišta i namirnica.

Međutim, uzvodno od općine Doboj Istok, prvenstveno u općinama Lukavac (bazna industrija) i Tuzla postoji veći broj zagađivača vazduha, vode, zemljišta i namirnica koji permanentno i intezivno, direktno ili posredno vrše zagađivanje šireg područja.

Naročito se intezivno vrši zagađivanje vode rijeke Spreče, a preko nje i okolnog poljoprivrednog zemljišta i usjeva, što se negativno odražava na život i zdravlje ljudi i životinja. Pored ovog zagađivanja namirnica i pitka voda se zagađuju i putem nestručne zaštite biljaka i životinja i prekomjerne upotrebe mineralnih đubriva.

Zagađivanje vazduha na području općine nije značajnije negativno izraženo, ali o čemu svakako treba voditi računa u daljem razvoju općine.

Saobraćajne nesreće

Preko područja općine prolaze dvije važne cestovne saobraćajnice: magistralni put Doboj – Tuzla i regionalni put Klokočnica – Lukavica, i mreža lokalnih i nekategorisanih puteva kojima su sva naseljena mjesta povezana sa centrom općine. Mreža lokalnih i nekategorisanih putnih pravaca prolazi uglavnom brdskim dijelovima teritorije, te su na njima mogući odroni zemlje kao i snježni nanosi u zimskom periodu što može izazvati saobraćajne nesreće sa većim brojem povrijeđenih.

Saobraćajne nesreće su moguće i na magistralnom putu jer prolazi kroz naseljena mjesta u kojima je veliki broj školskih i drugih objekata smješten uz sami put, a signalizacija na putu je nedovoljna. U poslednjih nekoliko godina na ovom putu je zabilježen veći broj saobraćajnih nesreća, a posebno je problematičan izlaz iz MZ Klokočnica na magistralni put M-4. Opasnost od nesreće se povećava u zimskim uslovima, kada je otežano čišćenje snijega i leda sa puta (kod niskih temperatura), kao i veliki broj opasnih tereta koji se prevoze ovim putem.

Nesreće od NUS-a i MES-a

Prema Elaboratu generalnog izviđanja urađenog od strane BH MAC-a iz 2002 godine i ažuriranog 2011. godine, kao i raspoloživim podacima Općinske službe za civilnu zaštitu Doboj Istok, od ukupne površine općine Doboj

Istok koja iznosi 39.960.000 m², na rizičnu površinu ugroženu od zaostalih ubojnih sredstava otpada 1.270,882 m², ili 2,83 %.

Do sada je deminirano 80.214,99 m², te upoređujući ovu površinu sa površinom za koju se smatra da je rizična (1.270,882 m²), dolazimo do podatka da je do sada očišćeno nešto manje od 6,30 % ukupne rizične površine. Sa ovakvim rezultatima ne možemo biti zadovoljni, obzirom da aktivnosti na deminiranju traju već punih petnest godina. Međutim, ako uzmemo u obzir da je deminiranje jako skup proces (1 m² košta 4 KM), te da se do sada finansirao isključivo iz donatorskih sredstava, onda bolje rezultate i ne možemo očekivati.

Ovakvo stanovište priozilazi iz činjenice da bivša linija fronta, koja je duga oko 20 kilometara, sadrži oko 200 registriranih minskih polja sa pretpostavkom da na pomenutom lokalitetu postoji još značajan broj neregistriranih minskih polja (što je rezultat pomjeranja linija fronta), kao i veći broj zaostalih ubojnih sredstava (prema procjeni službe Civilne zaštite između 3 i 4 hiljade).

Bivše linije konfrontacije (AR BiH i VRS-a) sa južne strane su se protezale dolinom rijeke Spreče, dok su se sa zapadne strane polazeći sa petog kilometra magistralnog puta Doboje – Tuzla presjecajući MZ Stanić Rijeku protezale pravcem Komarevac-Rudine-Hodžići-Glavica-Mujanov mezar-Biljevine-Oblič i dalje prema općini Gračanica.

U toku borbenih dejstava (1993, 94 i 95 godine) u reonu MZ Stanić Rijeka i Lukavica Rijeka zabilježena su značajna pomjeranja linija odbrane, gdje je za očekivati postojanje neregistriranih minskih polja, a što potvrđuju minoincidenti koji su se dešavali na ovim lokacijama u poslijeratnom periodu (najviše u mjesnim zajednicama Stanić Rijeka i Lukavica Rijeka).

Prema dosad prikupljenim podacima i izvještajima sa deminiranih lokacija, uglavnom su zastupljeni svi tipovi protivpješadijskih i protivtenkovskih mina, a obzirom na jaka borbena dejstva postoji mogućnost za kontaminiranošću velikim količinama NUS-a.

Takođe su zabrinjavajući podaci koji govore da je u poslijeratnom periodu na području naše općine, usljed dejstva zaostalih mina i drugih eksplozivnih sredstava, smrtno stradalo 16. lica, a 22. lica je zadobilo teže tjelesne ozljede, uglavnom pri vršenju poljoprivrednih radova i sječi šume. Zabilježena su i stradanja stočnog fonda, a što je posljedica nemara samih vlasnika koji dovode stoku na ispašu u rizična područja.

3.2. Izvod iz Procjene ugroženosti od požara

Zaštita od požara i vatrogastvo u Federaciji Bosne i Hercegovine potpuno je uređena Federalnim Zakonom o zaštiti od požara i vatrogastvu ("Službene novine FBiH", broj. 64/09), kao i Zakonom o zaštiti od požara na području Tuzlanskog kantona. Prema odredbama ovih zakona općina je obavezna donijeti Program razvoja zaštite od požara i vatrogastva na period od najmanje pet godina, u sklopu Programa razvoja zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća. Ovim programom daju se smjernice za razvoj zaštite od požara i vatrogastva na području općine Doboje Istok imajući u vidu sadašnje stanje organizovanosti ovog segmenta zaštite i spašavanja i materijalno - tehničku opremljenost protiv požarne djelatnosti u cjelini.

Oba gore navedena zakona su zaštitu od požara i vatrogastvo postavili u jedinstven sistem zaštite i spašavanja kao djelatnost od posebnog javnog interesa od općine do Federacije.

Kao nosioci organizovanja, pripremanja i provođenja zaštite od požara i vatrogasne djelatnosti određeni su općina/grad, kantoni i Federacija i svi su dužni osigurati trajno i neometano obavljanje ovih aktivnosti. U skladu sa značajem i mjestom zaštite od požara i vatrogastva u društvu, općina Doboje Istok je ovoj djelatnosti posvetila dužnu pažnju i preduzima sve aktivnosti da ovaj segment zaštite građana i njihove imovine podigne na što veći nivo.

3.2.1. Obaveze provođenja zaštite od požara

Da bi se zaštita od požara razvijala u pravcu koji će omogućiti brz i efikasan pristup požaru, sve strukture društva (javne ustanove i javna preduzeća, privredna društva i druge ustanove i institucije) moraju biti upoznate sa obavezama provođenja zaštite od požara, a što je regulisano Zakonom:

1. Zaštita od požara mora se organizovati i provoditi u svim stambenim i drugim zgradama i objektima i na svim prostorima koji se smatraju građevinama prema Federalnom zakonu, koji prema procjeni ugroženosti od požara mogu biti izloženi opasnostima od izbijanja požara.

2. Zaštitu od požara dužni su da organizuju i provode pravna i fizička lica, upravitelji u zgradama, u okviru utvrđene nadležnosti, kantonalni, općinski organi i druge institucije koji su vlasnici, odnosno korisnici

građevina i prostora, definisanih u Federalnom zakonu, na način određen tim i Kantonalnim zakonom, propisima donesenim na osnovu zakona, priznatim pravilima i standardima, planovima zaštite od požara, odlukama organa uprave i lokalne samouprave, te općim aktima pravnih lica.

3. Zaštitu od požara u šumama, na šumskom i poljoprivrednom zemljištu dužni su da organizuju i provode sva pravna i fizička lica koja su vlasnici ili korisnici istih, kao i organi uprave kantona i općine, koji su nadležni za šume, šumska zemljišta i poljoprivredno zemljište, u skladu sa propisima koji se odnose na šume, šumsko i poljoprivredno zemljište i Federalnim zakonom.

4. Zaštitu od požara dužni su da provode i građani, u svojim stanovima i stambenim zgradama (kućama) i drugim objektima i prostorima, koje koriste za svoje potrebe.

5. Vlasnik imovine, u smislu Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu TK je fizičko i pravno lice, državni organ ili druga institucija, sa zaštićenim najširim ovlaštenjima posjedovanja, korištenja i raspolaganja nekom stvari, dok je korisnik imovine fizičko i pravno lice, državni organ ili druga institucija, koja na osnovu ugovora koristi imovinu vlasnika, sa preuzetom obavezom po pitanju zaštite od požara.

6. Svaki pojedinac ima obavezu da vodi računa da svojim postupcima ne ugrožava živote ljudi i imovinu drugih vlasnika ili posjednika.

Pravna lica, državni organi i druge institucije, dužni su svojim općim aktom, a u skladu sa vrstom djelatnosti koju obavljaju i procesom rada, urediti pitanja koja se odnose na organizaciju i funkcionisanje zaštite od požara u svojim objektima i prostorima.

3.2.2. Procjena ugroženosti od požara područja općine

Imajući u vidu da je 18 km² teritorije općine prekriveno šumom i 17 km² poljoprivrednog zemljišta, da je usljed velike gustina naseljenosti i izgrađenosti teritorije općine i načina gradnje stambenih i pomoćnih objekata vrlo rizičan sa aspekta požarne osjetljivosti, da se u benzinskim pumpama, velikom broju drvoprerađivačkih preduzeća, tekstilnoj industriji prerađivača plastičnih masa i drugim preduzećima nalaze velike količine sirovina i gotovih proizvoda koji mogu biti uzročnik požara, zatim znatne zalihe uglja, maziva, plina, nafte i njenih derivata i drugih materijala, može se konstatovati da su pojedina područja općine veoma ugrožena od požara većih razmjera.

Za šumska područja i usjeve opasnost je najveća u vrijeme proljetnog i jesenjeg čišćenja poljoprivrednih površina i paljenja otpadnog materijala i za vrijeme ljetnih suša, a u požarno opterećenim proizvodno - poslovnim i stambenim objektima opasnost od izbijanja požara uvećava se u zimskom periodu, u sezoni grijanja.

Prema tome, požarom su ugrožena velika materijalna dobra i velik broj ljudi koji bi se po osnovu rada ili stanovanja zatekli na požarom zahvaćenom području.

U skladu sa odredbama člana 16. Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu u toku je izrada procjene ugroženosti od požara po propisanoj metodologiji koja će biti osnov za izradu općinskog plana zaštite od požara.

Procjena ugroženosti stambenih objekata

Opći razvoj tehnike i tehnologije, uvođenje novih procesa vezanih za primjenu zapaljivih i eksplozivnih materija, korištenje novih materijala za izgradnju objekata, novih vrsta goriva, koncentracija materijalnih dobara na maloj površini kao i niz drugih faktora, nezbježno sobom nosi i povećanu opasnost od izbijanja požara.

Pored povećane opasnosti od izbijanja požara, posebnu opasnost predstavlja mogućnost prenošenja požara sa jednog na drugi objekat i prerastanje pojedinačnih požara u velike i blokovske požare.

Povećanju opasnosti od prenošenja požara u urbanim sredinama doprinosi velika izgrađenost i visoka iskorištenost zemljišta.

Procenat izgrađenosti zemljišta predstavlja odnos između površine pod objektima i posmatrane površine – jedinice urbane strukture i u suštini određuje gustoću raspodjele objekata po jedinici urbane strukture.

Što se tiče gustoće raspodjele objekata koja se izražava preko procenta izgrađenosti zemljišta, sa gledišta zaštite od požara, ovaj parametar ne smije biti veći od 25%.

Organizovanost za zaštitu od požara na područje općine može se sagledati kroz nekoliko karakterističnih elemenata - objekata koji mogu biti ugroženi požarom:

Novi stambeni objekti:

Za poziciju razmatranja problematike zaštite od požara u novim stambenim objektima karakteristično je da su potrebe razvoja općine za stambeno zbrinjavanje što većeg broja stanovnika na što manjoj površini bili imperativ. Zastupljenost svih drugih disciplina (komfor, sigurnost i dr.) rezultat je kompromisa u ostatku raspoloživih sredstava u investicijskom programu. Praksa je pokazala da investitori sa svojim htijenjima i mogućnostima u velikom postotku nisu bili u mogućnosti pratiti i zadovoljiti sve potrebe stepena razvoja pojedinca ili porodice kao jedinke, odnosno rasta ličnog standarda. Na taj način su se uske prilazne ceste pretvorile u parkirališta, kultura življenja nije sazrela do nivoa koji je postavila moderna stanogradnja, tekuće održavanje objekata prepušteno je pojedincima koje funkcionise sa više ili manje uspjeha. Porodica kao jedinka ili stanar kao pojedinac nastojao je u isto vrijeme pratiti savremena tehnička dostignuća u oblasti stanovanja pa je uvođenjem u stambene jedinice niza novih predmeta i uređaja od raznih sintetičkih materijala došlo do nesklada između projektovanog, očekivanog, požarnog opterećanja (rizika) i stvarnog stanja.

Na prostoru općine Doboj Istok nema izgrađenih visokih stambenih niti poslovnih objekata koji sami za sebe predstavljaju poseban problem u provođenju mjera zaštite od požara bilo da se radi o organizovanom poduzimanju preventivnih mjera ili u akcijama gašenja požara.

Javni objekti:

Građevinama za javnu upotrebu se smatraju: škole, obdaništa, studentski i đачki domovi, starački domovi, bolnice, hoteli, moteli, pansioni, tržni centri, tržnice, pozorišta, kino, dvorane, sportske, koncertne i druge dvorane, stadioni, sale za konferencije, muzeji, aerodromi, željezničke i autobuske stanice, objekti kulturno - istorijskog naslijeđa i drugi objekti i druge građevine javne namjene.

Osnovni značaj ovih objekata je da u njima povremeno ili stalno boravi veći broj osoba iz čega prozilazi da te osobe mogu, ali i ne moraju poznavati objekat u kome se nalaze kao i procese koji se u istom odvijaju. U praksi modernog načina življenja češće se susreće druga postavka, tj. da osobe koje borave u navedenim objektima nedovoljno ili ih uopće ne poznaju (robne kuće, hoteli, disco klubovi, sportski objekti i sl.). Pored toga, bitna odrednica je saznanje da li su osobe koje borave u objektu sposobne za samostalno odlučivanje, odnosno da li su sposobne samostalno poduzeti određene radnje u slučaju izbijanja požara.

Sagledavanje problematike zaštite od požara javnih objekata na području općine Doboj Istok ima za cilj dobivanje objektivne slike da li su ti javni objekti podobni za siguran boravak osoba u istim, odnosno da li isti mogu objekat u kojem se nalaze napustiti na siguran način.

Razmatranje prve postavke obuhvaća utvrđivanje činjeničkog stanja da li su i u kojoj mjeri vlasnici, korisnici ili zajednički upravitelji građevina sprovedli obavezne opće mjere zaštite od požara koje podrazumijevaju plansko - organizacijske, arhitektonske - građevinske i tehničko-tehnološke mjere koje smanjuju rizik od požara i povećavaju požarnu sigurnost, te obezbijediti da svi građevinski proizvodi ugrađeni u građevinu (primijenjeni materijali i instalacije i oprema) moraju biti ispitani u akreditiranim laboratorijama i posjedovati certifikat o usklađenosti potvrđen od strane ovlaštenog tijela.

Za sve građevine namijenjene za javnu upotrebu, obavezno je izraditi procjenu ugroženosti od požara i plan zaštite od požara kao dio cjelokupne plansko - organizacijske regulative, te odrediti stručnu osobu ili ovlašteno pravno lice, koje će se starati o organizaciji i provođenju mjera zaštite od požara.

Pored tog sklopa tehničkih mjera i zahvata, razrada druge postavke obuhvaća splet organizacijskih mjera, počev od ustrojavanja stručnih službi iz domena zaštite od požara u objektima pa do temeljnog zahtjeva da svaka zaposlena osoba prođe obuku iz tog područja, čime bi se osigurao određeni minimum da će zaposleno osoblje u slučaju izbijanja neželjenog događaja (eventualnog požara) znati kako pristupiti gašenju istog, uz istovremeno zbrinjavanje osoba koje borave u objektu.

Na području općine Doboj Istok u funkciji su skoro svi oblici javnih objekata, a sagledavanjem istih u smislu datih parametara mogu se grupisati pojedini karakteristični momenti:

- tokom eksploatacije objekata došlo je do potpune ili djelomične promjene prostora što je uslovljavalo instaliranje niza novih potrošača;
- djelomičnom ili potpunom promjenom namjene u odnosu na projektovano stanje drastično je povećan broj osoba koje borave u objektima;
- radi nedostatka sredstava u objekte starijeg datuma izgradnje nisu ugrađeni sistemi sigurnosne rasvjete, vatrodojave i dr.
- nedostatak sredstava temeljni je problem kod održavanja ugrađenih sistema zaštite u funkcionalnom stanju.

Stanje provedenih mjera zaštite od požara na šumskim i poljoprivrednim površinama

Na području TK formirano je JP „Šume“ TK D.D.Kladanj koje gazduje šumama na području TK (ukupna površina pod šumama je 75.435 ha, od čega je 12.823 ha minirano, a 59.831 ha površina pristupna za gospodarenje).

Planom zaštite šuma od požara JP“ Šume TK“ DD Kladanj, broj:5623/11 od 14.06.2011.godine regulisana je zaštita šuma, šumskih zemljišta i objekata od požara za područje kojim gazduje JP“ Šume Tuzlanskog kantona“ DD Kladanj, a naročito: procjena ugroženosti od požara, organizacija zaštite od požara, preventivne i druge mjere koje će se preduzimati na zaštiti šuma, kao što su osmatranje i dojava požara, tehnička oprema i punktovi za gašenje požara, putevi unutar šumskih gazdinstava, izvorišta vode i kaptaže, angažovanje vatrogasnih jedinica, angažovanje interventnih jedinica, sadejstvo na terenu, operativno - tehnički plan gašenja požara, otkrivanje i dojava požara.

Kao što je već naprijed navedeno teritorija Općine prostire se na oko 40 km² od čega je 18' km² ili 45 % ukupne površine općine otpada na šumske površine. Šume spadaju u kategoriju niskih šuma, dosta nekvalitetne za proces proizvodnje i uglavnom preovladava listopadno drvo, kao što su: hrast, grab, bukva, cer i sl. Šume su uglavnom u privatnom vlasništvu, locirane na čitavom prostoru općine u manje ispresijecane parcele, osim lokaliteta Kose koji se nalazi između MZ Stanic Rijeka i Klokočnica i sired lokaliteta Biljevine u MZ Lukavica Rijeka. Radi se o dva međusobno odvojena lokaliteta, a ujedno predstavljaju veće zasebne cjeline (komplekse) šumskih površina koje s obzirom na veličinu i slabu putnu pristupačnost za vatrogasna vozila mogu da predstavljaju i najveću opasnost od požara većih razmjera. Posebna opasnost predstavljaju minska polja na lokalitetu „Biljevine“ u MZ Lukavica Rijeka, i u slučaju pojave požara na navedenim prostorima nemoguće je pristupiti procesu gašenja.

Dosadnije pojave kao i požari koji će se dešavati u budućnosti će prouzrokovati veće ili manje materijalne štete a one u principu zavise od vremena trajanja ove vrste nesreće Odnosno od spremnosti i brzine reagiranja na ovu pojavu organiziranih snaga i službi zaštite. Ako požar zahvati veću površinu šumskih predjela koja se nalazi na teško pristupačnom terenu, sa lošom putnom infrastrukturuom i povoljnim uslovima za njegovo širenje sigurno je da će trebati znatno duži period za njegovo gašenje i da će posljedice za ljude i materijalna dobra biti velika. Na brzinu širenja i vrijeme trajanja požara utiče niz faktora od kojih su najznačajniji svakako temperatna zraka, atmosferski pritisak, vjetar, kisa, vlažnost zraka i slično.

U svakom slučaju požar kao prirodna nesreća predstavlja opasnost za ljude i materijalna dobra a sama operacija gašenja predstavlja opasnost po zdravlje i život osoba koje gase požar i vrlo često pored uništavanja materijalnih sredstava i proizvedeci ogromne materijalne štete mogu vrlo često da izazovu i žrtve u ljudskim životima.

Uzroci nastajanja požara na već evidentiranim požarima tokom zadnjih 10 godina

Pregled požara po vrstama u periodu 2002-2012 godina na području općine Doboj Istok

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	UKUPNO
Industrijski objekti	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
Zanatski objekti	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	2

Stambeni objekti	-	-	-	-	3	3	2	1	-	1	2	12
Ekonomski objekti	-	-	1	-	-	-	1	1	-	-	2	5
Šumski i nisko rastinje	3	3	1	3	-	5	2	-	2	1	9	29
Prevozna sredstva	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	3
Kontejneri za smeće	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tehničke intervencije	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stočna hrana	-	-	1	-	-	1	-	1	-	1	-	4
Deponije smeća	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	1
Javni objekti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostale intervencije	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
Ukupno	3	3	3	3	5	9	7	7	2	3	13	58

Iz prikazanog broja požara nastalih u prethodnom 10 godišnjem periodu vidljivo je da je većina požara nastala na šumskim površinama i niskim rastinjem uzrokovana nehatom, nepažnjom i koje u suštini nisu prouzrokovali velike materijalne štete ali su bitno uticali na zelene površine i njihovo održavanje. Značajan broj požara je evidentiran na stambenim i ekonomskim objektima koji generalno prouzrokuju velike materijalne štete.

Nepridržavanje važeće regulative i pravila tehničke struke uzrokovalo je požare na privrednim objektima, iako mali po broju nose najveći dio materijalnih šteta.

Kako je za kvalitetno operativno - represivno djelovanje na nastalom požaru uz primjerene preventivne mjere zaštite nužno osigurati brzu dojavu, a do dojave i intervenciju korisnika ili zatečenih građana nužno je:

1. osposobiti građanstvo za provedbu preventivnih mjera zaštite, gašenje požara i spašavanja ljudi i imovine ugrožene požarom,

2. Obzirom da prostor općine Doboj Istok u aktivnostima na gašenju požara pokriva profesionalna vatrogasna jedinica Gračanica koja ne posjeduje dovoljne kapacitete u kadrovskom i materijalnom pogledu za efikasno gašenje požara u svim situacijama, uz činjenicu da je udaljena oko dvadeset kilometara od središta općine Doboj Istok neophodno je u što kraćem vremenskom periodu pristupiti opremanju, osposobljavanju i popuni vlastite vatrogasne jedinice u skladu sa Odlukom o protiv požarnoj zaštiti i vatrogasnoj djelatnosti na području općine Doboj Istok.

Analizom broja i vrste požara u zadnjih deset godina moguće je doći do nekoliko zaključaka:

a) Najveći broj požara predstavljaju požari koji su izbili na otvorenim prostorima. Takvi požari na području općine Doboj Istok predstavljaju specifičnu kategoriju, jer je mali postotak događaja koji je rezultirao velikom materijalnom štetom, ali su nesagledive posljedice ako se taj problem razmatra s aspekta zaštite čovjekove okoline. Pored toga za tu kategoriju požara karakteristično je da se, ako nisu uočeni i dojavljeni u samom začetku, relativno brzo šire čime se imperativno nameće potreba angažovanja većeg broja vatrogasaca na duže vrijeme, a što opterećuje operativnu spremnost vatrogasnih jedinica na široj regiji.

b) Veliki broj požara izbio je na stambenim i ekonomskim objektima i to pretežno u dimnjacima i dimovodnim kanalima, neispravnim instalacijama i nehatom. Komparacija tih podataka sa iznesenim saznanjima

i tvrdnjama o problematici zaštite od požara u stambenoj djelatnosti pokazuje da obrađeni problemi predstavljaju težište djelovanja svih struktura ukoliko se želi direktno uticati na broj događaja, a time i na smanjenje materijalnih šteta.

Požari u stambenoj djelatnosti predstavljaju posebno važnu kategoriju jer osim što sudjeluju s velikim postotkom u ukupnom broju požara, zauzimaju značajno mjesto u analizi tih događaja po posljedicama. Materijalna šteta izazvana požarom u stanu u pravilu je velika, a posebnu kategoriju predstavlja negativan odraz djelovanja požara na kvalitetu življenja stradalnika (psihičke traume, osiromašenje i dr.).

c) Požari u privredi iako mali broj, neizostavno uzrokuju najveće materijalne štete, bilo da se radi o direktnim ili indirektnim štetama. Nerijetko u tim požarima dolazi do stradanja zaposlenih osoba ili učesnika akcije gašenja.

Prijedlog tehničkih i organizacijskih mjera koje je potrebno provesti kako bi se opasnost od nastajanja požara smanjila na najmanji mogući nivo

Stepen zaštite od požara na području općine Doboj Istok potrebno je kontinuirano razmatrati jer je to „živa materija“ koja se mora razvijati uporedo sa razvojem privrednih i drugih potencijala.

1. Problematiku zaštite od požara dijela centralnih središta u MZ. i objekata sagrađenih do 1965. godine rješavati na način da se u skladu sa prostorno planskom dokumentacijom i zakonskim propisima po zahtjevima vlasnika izdaju dozvole za adaptaciju postojećih objekata ili izgradnja novih sa ciljem postizanja sigurnosti građevine u cjelini u svakom dijelu.

2. U zajedničkim stambenim objektima, javnim ustanovama, školama itd., u kojima je postavljena hidrantska mreža neophodno je poduzeti mjere na otklanjanju nedostataka i stavljanje iste u ispravno stanje kako bi se ista mogla koristiti za gašenje požara. Obzirom da hidrantska mreža spada u zajedničke dijelove zgrada potrebno je pojačati aktivnosti na informisanju vlasnika, odnosno suvlasnika i upravitelja zgrada o požarnim opasnostima i neophodnosti redovnih pregleda i otklanjanja nedostataka na hidrantskoj mreži.

3. Pristupe objektima riješiti tako da se osiguraju stalno prohodni pristupni putevi za interventna vozila. Pristup požarom ugroženim objektima osigurati na način da se onemogući parkiranje većeg broja vozila od broja utvrđenih parkirnih mjesta. Prepreke u pješačkim zonama moraju biti tako izvedene da se u slučaju potrebe tokom intervencije mogu brzo ukloniti podizanjem ili spuštanjem.

4. Režim ponašanja u stambenim objektima sa ciljem poduzimanja preventivnih i represivnih mjera zaštite od požara regulisati posebnim aktima (odlukom o zaštiti od požara, odlukom o kućnom redu i drugim aktima). Pored toga elemente zaštite od požara ugraditi i u druge planove i odluke općinskog vijeća Doboj Istok.

5. Ponovo se naglašava problematika postojećih nenaseljenih tavanskih prostora kao i potreba čišćenja istih u cilju smanjenja požarnog opterećenja objekata, te se predlaže da se provede preventivni kontrolni obilazak tih prostora kao i drugih zajedničkih dijelova objekata.

Šume i otvoreni prostori

6. U šumskim površinama II stepena ugroženosti potrebno je redovno provoditi preventivno uzgojne radove:

- njega rastinja,
- pravodobna proreda rastinja,
- kresanje i uklanjanje suhog granja,
- održavanje protivpožarnih prosjeka i puteva,
- održavanje protivpožarnih prosjeka sa elementima šumske ceste,
- čišćenje i održavanje rubnih pojaseva uz javne saobraćajnice ,
- čišćenje i uspostava sigurnosnih visina i udaljenosti na trasama elektroenergetskih

vodova.

U dane velike i vrlo velike opasnosti od nastanka i širenja šumskih požara potrebno je uvesti osmatračko - dojavnu službu.

Privredni objekti

7. Kod izrade procjena ugroženosti objekata od požara koji se nalaze ili se planiraju graditi na području općine Doboj Istok potrebno je pored važećih Zakonskih propisa o prostornom uređenju i građenju primijeniti i član 29. Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu „Službene novine FBiH“, broj:64/09, kao i važeća podzakonska akta iz oblasti zaštite od požara.

8. U Općinsku službu civilne zaštite općine Doboj Istok dostaviti Planove zaštite od požara i Procjene ugroženosti za objekte PU1 i PU2 kategorije ugroženosti od požara zbog upoznavanja sa požarnim opasnostima i mjerama zaštite.

Sistem automatske dojave požara

9. Obzirom da kvalitet vatrogasne intervencije direktno zavisi o vremenu dolaska na mjesto intervencije i početak gašenja i spašavanja, a pojedini objekti zahtijevaju ugradnju sistema automatske vatrodjave (javni objekti, skladišta, banke i sl.), predlaže se neposredno povezivanje korisnika vatrodjave i vatrogasne jedinice, budući će se na taj način kvalitetnije zaštititi životi i imovina.

Snabdjevanje vodom za gašenje

Prilikom izgradnje nove vodovodne mreže i rekonstrukcije stare, obavezno planirati i izgradnju hidrantske mreže.

Na uskim cestama gdje je onemogućen pristup vatrogasnim vozilima potrebno je na krajnjem mjestu pristupa vatrogasnog vozila postaviti nadzemni hidrant kako bi se mogla vodom snabdjevati vatrogasna vozila.

Postojeće stanje vozila i opreme TVJ Gračanica koja pokriva i prostor općine Doboj Istok:

Obzirom da općina Doboj Istok trenutno nema vlastitu profesionalnu vatrogasnu jedinicu, poslovi gašenja požara su povjereni TVJ Gračanica koja je organizovana u skladu sa Zakonom o ZOP-a i vatrogastva u okviru Općinske službe za civilnu zaštitu, koja u svom sastavu ima 7 vatrogasnih vozila sa cisternama za vodu manjeg kapaciteta i jedno za prevoz ljudi i opreme (kombi VW.)

Vozilo - **kamion TAM 5500**, spada u grupu navalnih vozila u protivpožarnim intervencijama, proizvedeno 1967. godine. Na sebi ima cisternu za vodu zapremine 2200 l i prateću opremu (ljestve rastegače 13,5 m trodijelne, ljestve prislanjače trodijelne, ljestve sklopive i izolacioni aparati). Pored rezervoara za vodu na vozilu je smješten i rezervoar za pjenilo i pumpa, koji su u vrlo lošem stanju (rezervoar pjenila protruho od korozije). Vozilo je vidnih oštećenja sa vanjske strane, motor je nepouzdan, sa čestim kvarovima i nepouzdanim kočionim sistemom, što može biti uzrok velikih problema pri intervencijama.

Vozilo - **kamion FAP 13/14**, pripada grupi pratećih vatrogasnih vozila, ali se u nedostatku navalnih vozila u ovoj jedinici koristi kao prvo navalno vozilo.

Vozilo je proizvedeno 1984. godine, na sebi nosi cisternu od 8000 l i 400 l pjenila. Do sada je 3 puta remontovan, posljednji put 2002. godine. Male je snage u odnosu na opterećenje koje nosi tako da često dolazi do "crkavanja" motora, a kočioni sistem u cjelini je nepouzdan (radna i parkirna kočnica). Spremnik za pjenilo je oštećen(korozijom). Cisterna za vodu je takođe u lošem stanju (oštećena korozijom), tako da su česte intervencije na njoj u cilju zatvaranja oštećenja (varenje).

Vozilo - **kamion CARMICHAEL** je donacija iz Engleske, proizvedeno je 1976. godine, ima 5 mjesta za vatrogasce i opremljeno je sa cisternom za vodu zapremine 1800 l. Od ostale opreme ima ljestve rastegače trodijelne (mehaničke - ručno aktiviranje) i 4 izolaciona aparata. Vozilo je nepouzdan zbog pneumatskog sistema za kočenje, a korištenje otežava činjenica i da je nisko, sa automatskim mjenjačem, male prohodnosti i

ograničenih manevarskih sposobnosti pri korištenju u uskim ulicama i putevima, te u šumskim područjima. Isključivo se može upotrijebiti na tvrdom putu i u industrijskim intervencijama.

Vozilo - **kombi VW** se koristi za prevoz ljudi i opreme na intervencijama, te kao komandno i servisno vozilo. Na vozilu su vidna spoljašnja oštećenja. Ima prostor za smještaj 8 ljudi i opreme.

Vozila - **kamioni Berliet 1800 I i 3000 I** su donacija francuskog grada Fleury Les Aubres, proizvedena 1978. i 1979. godine, takođe su nedovoljna u pogledu veličine spremnika za vodu, a imaju i specifičnosti koje otežavaju njihovu upotrebu na intervencijama na šumskim požarima, kao i u uskim gradskim ulicama.

Vozilo - kamion **Mercedes** za šumske požare je donacija francuskog grada Fleury Les Aubres, proizveden 1974. godine,

Vozilo - kamion **Unic** je donacija francuskog grada Fleury Les Aubres, proizveden 1986. godine.

Vozilo - kamion **Berliet** je donacija francuskog grada Fleury Les Aubres, proizveden 1978. godine.

Vizija razvoja zaštite od požara i vatrogastva na području općine do 2017. godine

Polazeći od procjene ugroženosti teritorije općine od požara (dato u tački 3.2.2. Programa razvoja zaštite i spašavanja), koja je uzela u obzir požarno opterećenje šuma i šumskog zemljišta, poljoprivrednog zemljišta i raznovrsnost industrijskih, zanatskih, trgovinskih i stambenih objekata, veliki broj benzinskih pumpi sa velikim količinama uskladištenih raznih vrsta naftnih derivata, ulja i maziva, nameće se potreba da se ovaj problem sagleda u svoj svojoj veličini i ozbiljnosti i kroz postavljene ciljeve u planskom periodu pokuša dovesti na nivo koji će svim građanima, privrednim i drugim društvima i njihovoj imovini osigurati adekvatnu zaštitu vlastitim snagama i snagama koje organizuje Općina kao nosilac lokalne vlasti. Ti ciljevi moraju odražavati realitet vremena u kojem se nalazi i država i lokalna zajednica (ukupna ekonomska situacija), kao i ljudski potencijal koji stoji na raspolaganju za ostvarivanje tih ciljeva.

U cilju omasovljenja i popularisanja zaštite od požara i vatrogastva na području općine potrebno je nakon formiranja vlastite profesionalne vatrogasne jedinice što je osnovni prioritet u narednom programskom periodu, raditi na osnivanju dobrovoljnog vatrogasnog društva, koje će biti oslonac vatrogasnoj jedinici i biti dodatna snaga kod protivpožarnih intervencija većih razmjera. Takođe, uspostava manifestacije "Mjesec zaštite od požara na području općine" koje će kroz dobro osmišljene sadržaje, teoretskog i praktičnog sadržaja iz oblasti zaštite od požara podići značaj ove djelatnosti kod građana i subjekata koji će koristiti usluge organizovanih snaga za zaštitu od požara. Naravno, za sve ove projekte potrebno je iznaći siguran način finansiranja, što sigurno ne može ići samo iz općinskog budžeta, što upućuje na potrebu većeg angažovanja i izdvajanja sredstava viših struktura vlasti, pošto je ova oblast postavljena na nivo "od posebnog interesa".

Imajući u vidu sve gore navedeno zaštita od požara i vatrogastvo na području općine Doboj Istok će se u ovom planskom periodu realizovati kroz postavljene ciljeve:

Cilj 1.

CILJ	ZADACI	IZVRŠAVA	ROKOVI
Normativno- pravno regulisanje zaštite od požara i vatrogastva na području općine Doboj Istok	1. Odluka o organizovanju zaštite od požara i vatrogastva na području općine.	Općinsko vijeće	Februar 2013.g.
	2. Program razvoja zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća općine Doboj Istok za period 2013.-2017. godina	Općinsko vijeće	Jun 2013. g.
	3. Plan zaštite od požara Općine	Općinski načelnik – Općinsko vijeće	Tokom 2013.g.
	4. Planovi zaštite od požara pravnih lica i drugih institucija	Pravna lica i institucije	Do kraja 2013.g.

	5. Donošenje Odluke o formiranju profesionalne vatrogasne jedinice	Općinski načelnik- Općinsko vijeće	Novembar- Decembar 2013. G.
	5. Osnivanje dobrovoljnog vatrogasnog društva	Udruženja građana- Općina	U periodu 2013 - 17. g.
	8. Izrada Statuta dobrovoljnog vatrogasnog društva	Udruženje građana- Općina	U periodu 2013.- 17. g.
	9. Obilježavanje manifestacije "Mjesec zaštite od požara na području općine"	Općinski načelnik	Svake godine
	10. Donošenje pravilnika o korištenju i održavanju ložišta, dimnjaka i vatre na otvorenom na području općine	Općinsko vijeće Općinski načelnik	Mart 2013.

Cilj 2.

CILJ	ZADACI	IZVRŠAVA	ROKOVI
Materijalno-tehničko i kadrovsko opremanje profesionalne vatrogasne jedinice-TVJ Doboju Istok	1. Nabavka nove auto cisterne kapaciteta 10.000 l -12.000 l sa odgovarajućom nadogradnjom	Općinski načelnik	2014.g.
	3. Obezbjedenje prostora za smještaj ljudstva i garažnog prostora za vozila (Vatrogasnog doma).	Općinski načelnik	2014 g.
	4. Nabavka vozila za tehničke intervencije	Općinski načelnik	U periodu 2013 - 2017. g.
	6. Prijem potrebnog broja izvršilaca u TVJ prema Planu zaštite od požara	Općinski načelnik	2013.- 2015.g.
	7. Nabavka kombi vozila za prevoz ljudstva na intervencije i vršenje usluga servisiranja p/p aparata.	Općinski načelnik	U periodu 2014.- 17.g.
	8. Nabavka kompleta opreme za spašavanje za Službu zaštite od požara	Općinski načelnik	2015.g.
	9. Obezbjedenje i nabavka servisa za servisiranje p/p aparata	Općinski načelnik	2015.g.
	10. Opremanje dobrovoljnog vatrogasnog društva	Općinski načelnik	U periodu 2015.- 17.g.
	11. Uspostavljanje informacionog sistema za zaštitu od požara i vatrogastvo u sklopu općinskog operativnog centra civilne zaštite	Općinski načelnik	U periodu 2015.- 17.g.

Cilj 3.

CILJ	ZADACI	IZVRŠAVA	ROKOVI
Obučavanje i usavršavanje pripadnika	1. Edukacija i polaganje ispita za sticanje zvanja "vatrogasc, rukovodilac akcije gašenja požara"	Uposlenici koji ispunjavaju uslove	2014.- 2017.g.

	2. Specijalističke obuke za gašenje požara u različitim uslovima i sredinama	Svi uposleni	2014.i 2017.g.
	3. Posjeta sajmovima opreme za zaštitu od požara	Uposleni	2014.-2017.g.
	4. Organizacija i učešće u vježbama iz oblasti zaštite od požara na području općine i TK	Svi uposleni	2014.- 2017.g.
	5. Posjete i saradnja sa drugim vatrogasnim jedinicama i dobrovoljnim vatrogasnim društvima na području TK i FBiH	Svi uposleni	2014.-2017.g.
	6. Samostalna pojedinačna edukacija uz pomoć literature iz oblasti zaštite od požara i vatrogastva	Svi uposleni	Stalno
	7. Planiranje i provođenje aktivnosti u sklopu manifestacije “Mjesec zaštite od požara”	Svi uposleni	2014.-2017.g.
	8. Obuka službenika i namještenika Općine iz oblasti zaštite od požara	Svi uposleni	2013.-2017.g.
	9. Obuka stanovništva za zaštitu i spašavanje od požara	Služba za cz	2014.-2017.g.

U skladu sa članom 29. Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu („Službene novine FBiH“, broj 64/09), regulisana je obaveza razvrstavanja građevina u kategorije ugroženosti od požara, kao i obaveza izrade podzakonskih propisa o kriterijima i uslovima za razvrstavanje građevina u kategorije ugroženosti od požara.

Vlasnici, korisnici i upravitelji građevina iz kategorije požarnih ugroženosti PU 1 i PU 2 dužni su preduzeti i starati se o svim propisanim preventivnim mjerama zaštite od požara i eksplozija regulisane članovima 9.,10. i 11. Pravilnika o uslovima, osnovama i kriterijima za razvrstavanje građevina u kategorije ugroženosti od požara („ Službene novine FBiH“, broj: 79/11), koje će planirati u svojim Procjenama ugroženosti od požara i Planovima zaštite od požara privrednih i drugih subjekata. Kopija procjena i planova ili sažetak istih obavezno se dostavljaju Općinskoj službi za civilnu zaštitu općine Doboj Istok.

Zaključak iz procjene ugroženosti

Metodologijom za izradu procjene ugroženosti od požara („Službene novine FBiH“, broj: 8/11), određeni su parametri čija stručna obrada predstavlja temelj za daljnje određivanje mjera kojima se opasnost za nastanak požara u određenoj sredini svela na najmanju moguću mjeru, a uz optimalno ulaganje kako finasijskih sredstava tako i ljudskog potencijala.

Pri izradi procjene ugroženosti postavljen je zadatak da se prikupe kvalitetni i upotrebljivi podatci iz svih sfera života općine Doboj Istok respektirajući propisani okvir, obavi stručnu analizu prikupljenih podataka, te da se kod donošenja zaključaka vodi računa o specifičnostima koje su nastale tokom razvoja općine.

Pored toga nužno je bilo uzeti u obzir i specifične momente koje utvrđuje geopoložaj, mikroklimu i elemente plana razvoja općine kao urbane sredine.

Mora se posebno istaći da je na osnovu analize prikupljenih podataka, došlo se do zaključka da trenutno stanje zaštite od požara na području općine Doboj Istok može se ocjeniti zadovoljavajuće, ali je u narednom periodu potrebno poduzimati predložene mjere, kako u preventivnom djelovanju, tako i organizacionom, planskom kadrovskom i tehničkom popunjavanju u cilju represivne zaštite.

Stručna obrada temeljena na prikazu postojećeg stanja utvrdila je da u pojedinim područjima općine postoji povećana opasnost od požara, koji je moguće bitno umanjiti preventivnim mjerama, posebno navedenih u prijedlogu mjera kojima bi se rizik nastanka požara sveo na minimum, odnosno ograničilo širenje nastalog požara i omogućila pravodobna i kvalitetna vatrogasna intervencija.

Smatramo da su prikazani pokazatelji i predložena rješenja za smanjenje opasnosti od nastanka i širenja požara iz ove procjene primjereni sadašnjem stanju razvoja općine Doboj Istok pa ona predstavlja solidnu osnovu za izradu kvalitetnog Plana zaštite od požara za područje općine Doboj Istok.

Pravne osobe koje budu razvrstane u PU 1 i PU2 kategoriju ugroženosti od požara dužne su donijeti svoje procjene ugroženosti i dostaviti ih Službi civilne zaštite, a njihovi planovi zaštite od požara činit će sastavni dio Plana zaštite od požara općine Doboj Istok.

U cilju kvalitetnog praćenja neophodno je permanentno praćenje stanja ugroženosti i stepena zaštite od požara, te prenošenje informacija svih subjekata čije djelovanje utiče na opasnost. Na taj će se način kontinuirano revidirati procjena i prilagođavati plan zaštite od požara u skladu sa razvojem općine Doboj Istok.

4. Podaci o stanju organiziranosti civilne zaštite i dostignutom stepenu zaštite i spašavanja od pojedinih prirodnih i drugih nesreća

Služba za civilnu zaštitu općine Doboj Istok organizovana je u skladu sa Odlukom Općinskog vijeća o osnivanju službi za upravu Općine Doboj Istok, broj: 02-05-471/06 od 27.02.2006. godine, koja je usklađena sa Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća ("Službene novine Federacije BiH", broj: 39/03, 22/06 i 43/10).

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji službi za upravu Općine Doboj Istok, broj:02-05-4874/04 od 30.12.2004.godine utvrđena je unutrašnja organizacija Službe za civilnu zaštitu koja ima 6 izvršilaca od čega su popunjena samo dva radna mjesta.

Civilna zaštita općine Doboj Istok je organizirana na osnovu privremene okvirne, lične i materijalne formacije štabova, jedinica i povjerenika civilne zaštite propisane od strane Ministra odbrane R BiH marta 1994 godine (broj:01-559/94).

Na osnovu gore pomenute formacije, Općinski štab civilne zaštite Doboj Istok je februara 2000 godine predložio Ličnu formaciju struktura Civilne zaštite na području općine Doboj Istok na koju je saglasnost dao Općinski načelnik i u suštini je identična organizaciji civilne zaštite u ratnom i poratnom periodu.

- Općinski štab civilne zaštite sa 12 članova
- 3 općinske specijalizovanih jedinica CZ i to:
- Jedinica za dezaktiviranje NUS-a od 8 članova
- Jedinica za zaštitu od požara od 12 članova
- Jedinica za asanaciju terena od 36 članova
- 3 štaba CZ u MZ- ima sa 15 članova
- 7 jedinica CZ opće namjene (5 vodova i 2 odjeljenja) sa 182 člana
- 29 povjerenika CZ u 5 MZ-a.

Popunjenost ovih formacija je oko 90%.

Donošenjem Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća u junu 2003 godine, došlo je do transformisanja Štaba CZ i formiranje Službe civilne zaštite općine (profesionalno zaposlenih u bivšem Općinskom štabu civilne zaštite) i formiranja Općinskog štaba CZ na novim principima.

Prema ovoj zakonskoj regulativi (Zakon i Pravilnik o općinskim službama za upravu općine Doboj Istok), civilna zaštita je regulisana kao:

- Služba za civilnu zaštitu općine sa 6 uposlenih (Služba za CZ-e 3, Centar OiU 1 i zajednički poslovi 2 uposlenika),
- Općinski štab civilne zaštite sa 12 članova.

Općinski štab civilne zaštite funkcioniše u miru samo onda kada nadležni organ proglasi da je nastalo stanje prirodne i druge nesreće na određenom području, odnosno kada treba preventivno djelovati prije nastanka prirodne i druge nesreće kao i za vrijeme vježbi CZ, a u ratu funkcioniše stalno.

Materijalna opremljenost struktura civilne zaštite je veoma loša. Oprema i uređaji koje posjeduje služba za CZ su zastarjeli a uskladišteni su u skućenim prostorima, što otežava njihovu primjenu.

Zbog obaveza koje proističu iz mobilizacije (visoki troškovi) do sada nije vršena mobilizacija jedinica i materijalnih sredstava, što u krajnjem slučaju otežava davanje ocjene o njihovoj upotrebljivosti, odnosno efikasnosti. Dosadašnja iskustva u provođenju mjera zaštite i spašavanja, naročito onih u odbrani od prirodnih nesreća (poplave, odroni, klizišta) su pokazala da je mehanizacija kojom raspolažu određena preduzeća (od interesa za CZ) je veoma efikasna u preduzimanju i preventivnih i operativnih mjera u zaštiti i spašavanju.

4.1. Podaci o stepenu zaštite i spašavanja od pojedinih prirodnih i drugih nesreća

Mjere zaštite i spašavanja, a naročito preventivne mjere zaštite od svake navedene opasnosti (zemljotresi, klizišta, poplave, veliki snježni nanosi, grad, suša, epidemije i epizotije, veliki požari) organizuju se i sprovode, ali ne u potpunosti. To je uslovljeno nizom objektivnih i subjektivnih okolnosti.

Snage i sredstva kojim raspolažu pravna lica iz područja: zdravstva, veterinarstva, stambenih i komunalnih poslova, vodoprivrede, poljoprivrede, šumarstva, građevinarstva, transporta, vatrogastva, ugostiteljstva i drugih područja u kojima se obavljaju djelatnosti od značaja za zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, su izuzimajući pojedine ustanove (Dom zdravlja, Veterinarska stanica) neopremljene savremenijim tehničkim sredstvima i opremom i ekonomski slabe da unapređuju sistem zaštite i spašavanja.

Realno je očekivati sporadično pojavljivanje nepovoljnih prirodnih pojava koje će svojim karakteristikama ugroziti veći dio stanovništva i nanijeti ogromne štete ukupnoj ekonomiji općine, a trenutna organizacija i opremljenost štabova civilne zaštite, jedinica specijalizovane namjene, jedinica opće namjene i povjerenika općine Doboj istok je nedovoljna i neopremljena da se odupre svim nepovoljnim prirodnim pojavama koje ugrožavaju ili će ugroziti područje općine Doboj Istok.

Drumski saobraćaj koji je posebno frekventan kroz područje općine, kojim se prevoze značajne količine opasnih, toksičnih, zapaljivih i eksplozivnih sredstava, ali i koncentraciji većeg broja benzinskih pumpi na malom prostoru sa velikom rezervom naftnih derivata, opominje na mogućnost nastanka i širenja i drugih nesreća koje proizilaze iz eventualnih akcidentnih situacija te havarija pomenutih sredstava i energenata.

Nepravovremeno i neadekvatno preduzimanje odgovarajućih Zakonom propisanih mjera zaštite i spašavanja, pravnih i fizičkih lica i građana uveliko usložnjava mogućnost suprostavljanja nadolazećoj ili ispoljenoj prirodnoj i drugoj pojavi koja ugrožava zdravlje ljudi i čini veće materijalne štete.

Ovakvo stanje se najviše odrazilo kroz višegodišnje nepreduzimanje mjera zaštite od polava te je općina 2001, 2005, 2006 i 2010. godine bila pogođena velikim poplavama i klizištima koje su nanijele ogromne materijalne štete.

Svi objekti na području općine u društvenom, kao i većina objekata u privatnom vlasništvu su čvrsto građeni sa dovoljnom otpornošću na određenu jačinu zemljotresa uz poštivanje propisanih građevinskih normativa.

Preventivne mjere zaštite od požara sprovode se redovno, pa zahvaljujući tome na području općine nisu zabilježeni veliki požari koji bi poprimili karakteristike prirodne nesreće. Indikativno je veliko požarno opterećenje kod pravnih subjekata koji u tehnološkom procesu koriste zapaljive, eksplozivne i druge opasne materije.

Poseban akcenat treba posvetiti primjeni Zakonske regulative iz oblasti Zaštite od požara kroz donošenje Procjene ugroženosti, Opštinskog plana zaštite od požara kao i prateće Odluke o zaštiti od požara na prostoru općine, iz kojih dokumenata će se utvrditi potrebna organizacija i razvoj protivpožarne zaštite na prostoru općine.

U zimskom periodu, za vrijeme snježnih padavina, magistralni i regionalni putevi se redovno održavaju. Lokalni putni pravci se čiste u organizaciji općine kroz angažovanje mehanizacije Komunalnog preduzeća. Blagovremene pripreme za održavanje puteva se redovno sprovode pa na ovim putevima ne dolazi do većih zastoja u saobraćaju. Većina vlasnika privatnih i društvenih objekata u centrima naseljenih mjesta neredovno čiste snijeg ispred svojih objekata što otežava saobraćaj i ugrožava pješake. Iskustva pokazuju da ovakva postojeća organizacija nije dovoljna u slučaju naglih većih snježnih padavina kada će se angažovati dodatne snage i sredstva (gardi, privredni subjekti i snage civilne zaštite).

Jedini način zaštite od „grada“ je planiranje i postavljanje sistema protivgradne odbrane, koji na području općine do sada nije postavljen. S obzirom na cijenu sistema i način upravljanja sa sistemom protivgradne zaštite, rješenje je potrebno tražiti uvezivanjem sa susjednim općinama, na nivou kantona ili sjeveristočne Bosne.

Naizmjenično smjenjivanje tercijarnih klastita i krečnjaka uslovljava promjenjiva fizičko-mehanička svojstva, koja su podložna procesima površinskog raspadanja, pojave nestabilnosti, klizišta, erozija. Nedisciplinovanost stanovništva u pogledu bespravne gradnje stambenih i pomoćnih objekata, objekata infrastrukture,

nekontrolisana sječa šume su najčešći uzročnici pojave klizanja zamljišta. Nepreduzimanje preventivnih mjera zaštite od nastanka klizišta dodatno usložnjava situaciju.

Obaveza svih nas je spriječiti nastanak klizišta provođenjem planske gradnje, pošumljavanjem, planskom sječom stabala, zauzdavanjem i kanalisanjem oborinskih voda i svakako dobrim odnosom prema prirodi i prirodnim zakonitostima.

Preventivne mjere na sprečavanju pojave zaraznih bolesti su mnogobrojne i u njihovom sprovođenju mora učestvovati cjelokupno stanovništvo sa Domom zdravlja kao glavnim nosiocem organizovanja preventivne zaštite.

JZU „Dom zdravlja“ Doboj Istok sa svojom HES i Veterinarska stanica kao nosioci aktivnosti na preduzimanju preventivnih mjera zaštite najveći problem imaju u iznalaženju finansijskih sredstava koja moraju pratiti preventivne mjere.

Sistem zaštite i održavanja lokalnih i mjesnih vodovoda na području općine nije adekvatno riješen, za što su dokaz negativni bakteriološki nalazi koji se uzimaju sa ovih vodoobjekata u poslednjih desetak godina.

U zaštiti od zoonoza osnovnu ulogu imaju preventivne mjere koje treba preduzimati. Nepostojanje nadzora nad poštivanjem propisanih mjera, tranziti životinja koji se vrši preko područja općine, nedovoljna edukovanost građana i vlasnika životinja su samo neki pogodujućii faktori za nastanak i širenje zoonoza.

Pod uslovom da se redovno sprovode sve preventivne mjere zaštite, opasnost od nastanka prirodnih i drugih nesreća većih razmjera na području općine se može svesti na minimum.

5. Preventivne mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi

Uspješnost funkcionisanja sistema zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreće u najvećoj mjeri zavisi od dobro planiranih i provedenih preventivnih mjera zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara. Na području općine Doboj Istok u planskom periodu će se provoditi sledeće preventivne mjere zaštite i spašavanja:

Red. broj	PREVENTIVNE MJERE	IZVRŠIOCI	ROK ZA REALIZACIJU
1.	Deminiranje područja MZ Lukavica Rijeka i Stanić Rijeka.	Općina, Vlada TK, ITF, donatori	2013.-2017 Prema raspoloživim sredstvima
2.	Čišćenje i regulacija vodotoka, izrada odbrambenih nasipa: - Regulacija korita Babičke u MZ Klokotnica u dužini od 2.760 metara. - Regulacija korita rijeke u MZ Stanić Rijeka u dužini od 2.000 metara. Regulacija korita rijeke između Velike i Male Brijesnice u dužini od 3.630 metara. Regulacija potoka Rijeka u MZ Klokotnica u dužini od 1.440 metara. - Regulacija potoka Šabinjača u MZ Klokotnica u dužini od 1.260 metara. - Regulacija potoka Johovača u MZ Lukavica Rijeka u dužini od 1.630 metara - Regulacija potoka Vratolom u MZ Lukavica Rijeka u dužini od 210 metara. - Izrada obalo utvrda na rijeci Spreči u svim mjesnim zajednicama. Izrada obalo utvrda na rijeci Lukavica u MZ Lukavica Rijeka.	Općina, MZ - e, Direkcija voda TK, Ministarstvo poljoprivr., šumarstva i vodoprivrede TK, Agencija za slivno područje rijeke Save	2013. - 2017.
3.	Izgradnja sistema odvodnje otpadnih i oborinskih voda	Općina, nadležna ministarstva TK i FBiH, Direkcija voda TK i Fond za zaštitu okoliša.	2013 -2017.g
4.	Izrada seizmičkih i seizmotektonskih karata		

	općine	Nadležni organi Federacije	2013. - 2017.
5.	Izrada i revizija prostorno - planske dokumentacije i njihova primjena	Općinska služba za prostorno uređenje i zaštitu okoliša	2013. - 2017.
6.	Postavljanje sistema za uzbunj. u mjestima koja su ugrožena plavlji.	Općina, javna preduzeća koja upravljaju hidroakumulacijama	2013. - 2017.
7.	Kontrola i provođenje zakonske regulative gradnje u plavnom talasu	Ministar. poljopr.,vodopr. i šumar.,Kant.insp.vodoprivrede, Služba za prostorno uređenje i zaštitu okoliša, Građevinski inspektor i dr.	2013. - 2017.
8.	Organizovanje zimske službe, održavanja puteva i njihovo opremanje i osposobljavanje	Općina, MZ-e, Kantonalna i Federalna direkcija za puteve (regionalni i magistralni)	2013.- 2017.
9.	Izrada geološke karte općine i katastra klizišta	Feder. geološki zavod, Služba za prostorno uređenje i zaštitu okoliša	Do kraja 2015.
10.	Obavezna primjena propisa iz oblasti prostornog planiranja, građenja, zaštite od požara, hidrantske mreže i drugih propisa od značaja za zaštitu i spašavanje	Služba za prostorno uređenje i zaštitu okoliša, Inspekcije, Pravna lica, Investitori, građani i dr.	Stalno
11.	Uređenje nestabilnih terena (izgrad. potpor.zidova,drenaž.kanala,pošumljavanje .)	Općina od interesa za općinu, vlasnici objekata-građevina-prostora, šumska preduzeća i dr.	Stalno
12.	Pojačan nadzor kod gradnje objekata	Inspeksijski organi Općine i kantona	Stalno
13.	Dijagn.ispitivanje životinja na Q groznicu, Antrax, Brucelozu i dr.	Općina,Veter. stanica, Veterinarski inspektor, vlasnici stoke	Stalno
14.	Zabrana prometa životinja na području općine bez prateće dokumentacije	Veter. inspektor, policija	Stalno
15.	Uzimanje materijala za dijagnos-tičke pretrage	Veterinarska stanica	Stalno
16.	Obavezno posjedovanje mliječnih kartona za proizvođače mlijeka	Veterinarski i Sanitarni inspek-tor, vlasnici stoke	Stalno
17.	Informisanje stanovništva o obavezi termičke obrade mlijeka	Veterinarska stanica i veterinarska inspekcija	Stalno
18.	Upozorav. stanovništva da ne vrši kupovinu izvan pijačnih prostora	Inspeksijski organi, Veterinarska stanica	Stalno
19.	Organiz. i proved. veterinarskih -sanitarnih mjera u proizvodnji namirnica životinjskog porijekla	Općina, Veterinarska stanica	Stalno
20.	Pregled objekata i prostorija u kojima se uzgajaju životinje	Veterinarska stanica, Veter. i Sanitar. inspektor	Stalno
21.	Kontrola prometa namirnica životinjskog porijekla	Veterinarski.-Sanitarni inspektor	Stalno
22.	Veterinarski-sanitarni pregled životinja za klanje i drugih namirnica životinjskog porijekla	Veterinarska stanica, Veteri-narski i Sanitarni inspektor	Stalno
23.	Zabrana klanja životinja bez veterinarskog pregleda	Veterinarski inspektor	Stalno
24.	Organizovanje deratizacije, dezinfekcije sredstava za prevoz i objekata za smještaj životinja	Veterinarska stanica, Općinske inspekcije	Stalno
25.	Striktna primjena propisa iz zaštite od požara	Vlasnik-korisnik imovine, rukovodilac organa uprave, upravne organizacije i drugog državnog organa Federacije, kantona, grada i općine, direktor, odnosno drugo odgovorno lice u privrednom društvu i u drugom pravnom licu	Stalno
27.	Redovno informisanje o stanju na HA	Služba, održavanja na HA "Modrac",	Period većih

	"Modrac" u vanrednim uslovima	Služba za civilnu zaštitu, Operativni centar CZ	kišnih padavina i dr.nesreće
28.	Edukacija stanovništva iz oblasti zaštite od NUS-a i MES-a	BH MAC, Služba za civilnu zaštitu, Crveni križ	Stalno
39.	Obilježavanje i deminiranje rizičnih površina od mina	BH MAC, "B" TUN tim FUCZ, deminerske organizacije	Stalno
30.	Provođenje mjera zaštite od NUS-a	Služba za CZ u saradnji sa "A" TUN timom FUCZ, policijom i građanima	Stalno
31.	Obuka i opremanje struktura CZ	Općina, pravna lica i Služba za civilnu zaštitu	Stalno
32.	Obuka stanovništva iz oblasti zaštite i spašavanja	Služba za civilnu zaštitu u skladu sa planom KUCZ i FUCZ	2013. - 2017.

U planiranju preventivnih mjera zaštite i spašavanja mogu se planirati i druge preventivne mjere za koje se ukaže potreba tokom izrade planske dokumentacije.

6. Osnovni ciljevi, zadaci i način ostvarivanja zaštite i spašavanja sa smjernicama za organizovanje snaga i sredstava civilne zaštite, odnosno snaga zaštite i spašavanja

6.1. Potrebni uslovi za suprotstavljanje prirodnim i drugim nesrećama

Da bi se strukture civilne zaštite, organi uprave, privredna i druga pravna lica mogli uspješno suprotstaviti u svim oblicima ugrožavanja ljudi i materijalnih dobara u slučaju pojave prirodne ili druge nesreće većih razmjera potrebno je da budu ispunjeni slijedeći uslovi:

- da Operativni centar civilne zaštite, osmatračka mreža i osmatračke jedinice budu obrazovane, opremljene potrebnim tehničkim sredstvima i obučene za izvršavanje svojih zakonom propisanih poslova te kao takve omoguće kvalitetan, brz i neprekidan protok informacija za sve sudionike zaštite i spašavanja.

- da upravne, stručne i druge poslove zaštite i spašavanja iz nadležnosti općine vrši Služba civilne zaštite općine koja je opremljena savremenim sredstvima i popunjena stručnim kadrovima te može uspješno odgovoriti svim svojim zakonom propisanim obavezama koji se pred nju, kao menadžeru civilne zaštite općine, postave.

- da je razvijena lična i uzajamna zaštita građana što podrazumijeva da su svi obučeni za preduzimanje mjera i postupaka preventivne zaštite, prve pomoći i samopomoći i za druge vidove hitnih intervencija u zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara. Sva domaćinstva su opremljenima neophodnim sredstvima za ličnu i uzajamnu zaštitu;

- da postoje obrazovani, popunjeni, opremljeni i obučeni štabovi civilne zaštite po mjesnim zajednicama, privrednim društvima i drugim pravnim licima koji su spremni da odgovore svim izazovima u upravljanju akcijama zaštite i spašavanja;

- da su određeni povjerenici civilne zaštite u svim naseljima, tijelima uprave i službama za upravu općine, drugim tijelima i ustanovama i pravnim osobama u kojim se ne osniva štab civilne zaštite. Svi povjerenici su zadovoljavajuće starosne i obrazovne strukture, obučeni i opremljeni za izvršavanje svojih poslova koji se odnose na organizovanje i preduzimanje neposrednih mjera na učestvovanju građana i uposlenika u provođenju samozaštite te mjera zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara na području za koje su zaduženi;

- da postoje organizovane, opremljene i obučene službe zaštite i spašavanja u pravnim licima čija je redovna djelatnost od neposrednog značaja za zaštitu i spašavanje koje te poslove ostvaruju provođenjem preventivnih i operativnih mjera zaštite i spašavanja. Službe zaštite i spašavanja su organizuju u pravnim licima koja obavljaju djelatnost iz područja: zdravstva, veterinarstva, stambeno - komunalnih poslova, građevinarstva, transporta, snabdijevanja, ugostiteljstva, vatrogastva, ekologije i drugim područjima u kojima se obavlja djelatnost od značaja za zaštitu i spašavanje;

- da za neposredno izvršavanje zadataka zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća većih razmjera i otklanjanje posljedica nastalih djelovanjem tih nesreća imaju organizovane jedinice opće i specijalizovane namjene. Jedinice opće namjene treba da su opremljene, obučene i organizovane na teritorijalnom principu po mjesnim zajednicama, jačine odjeljenja i vodova. Za izvršavanje složenijih zadataka zaštite i spašavanja su organizovane specijalizovane jedinice za zaštitu od požara, prvu medicinsku pomoć, zaštitu i spašavanje od NUS – a i asanaciju terena a koje se koriste kada snage i sredstva pravnih lica i službe zaštite i spašavanja te jedinice civilne zaštite opće namjene nisu dovoljne za ostvarivanje efikasne zaštite i spašavanja na području općine

6.2. Ciljevi i zadaci

Program razvoja zaštite i spašavanja na području općine Doboj Istok, u planiranim ciljevima i zadacima usko je vezan za Strategiju razvoja općine Doboj Istok za period 2010-2020. godina.

Kako bi se približili viziji ostvarivanja zaštite i spašavanja općine Doboj Istok potrebno je definisati ciljeve koji će se u narednom periodu realizovati. Uzimajući u obzir ograničene resurse, u smislu finansijskih i institucionalnih kapaciteta, definišu se sljedeći ciljevi i zadaci:

CILJ 1.

CILJ	ZADACI	IZVRŠAVA	ROKOVI
Normativno - pravno regulisanje zaštite i spašavanja na području općine Gračanica	1. Ažuriranje Planskih dokumenata iz oblasti zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća većih razmjera, a u skladu sa promjenama koje su nastale, a mogu izazvati pojavu opasnosti	Služba za civilnu zaštitu	2013.-2017.g.
	2. Program razvoja zaštite i spašavanja za period 2013-2017.g.	Općinsko vijeće	Jun, 2013.g.
	3. Izrada i usvajanje Plana Zaštite od požara	Radna grupa Općinski načelnik Općinsko vijeće	Do kraja 2013.g.
	5. Izrada i donošenje Općinske Odluke o vatrogatstvu.	Služba CZ Općinski načelnik. Općinskoviće	Do kraja 2013. g.
	6. Ažuriranje Plana zaštite općine od požara	Općinski načelnik	2013-2017. g.
	7. Donošenje odluka i drugih akata iz oblasti zaštite i spašavanja i zaštite od požara.	Općinsko vijeće, Općinski načelnik i Služba za civilnu zaštitu	2013.- 2017.g.

CILJ 2.

CILJ	ZADACI	IZVRŠAVA	ROKOVI
Popuna ljudstvom štabova, službi zaštite i spašavanja, povjerenika i jedinica civilne zaštite	1. Popuna struktura civilne zaštite na području općine Doboj Istok	Služba za civilnu zaštitu u saradnji sa Predsjednicima vijeća MZ i ovlaštenim licima u preduzećima i ustanovama	2013.- 2017.g.

CILJ 3.

CILJ	ZADACI	IZVRŠAVA	ROKOVI
Nabavka neophodnih materijalno-tehničkih sredstava	1. Opremanje štabova, povjerenika, jedinica i službi zaštite i spašavanja prema ličnim i materijalnim formacijama	Općinski načelnik na prijedlog Službe za civilnu zaštitu u skladu sa mogućnostima	Do kraja 2017. g.

CILJ 4.

CILJ	ZADACI	IZVRŠAVA	ROKOVI
Obuka za zaštitu i spašavanje	1. Obuka struktura civilne zaštite i građana	Služba civilne zaštite na osnovu Plana obuke koji donosi direktor FUCZ	2013.- 2017.g.

6.3. Smjernice za organizovanje snaga i sredstava za zaštitu i spašavanje

Poslovi zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća su od općeg interesa za općinu Doboj Istok.

Općina osigurava izgradnju jedinstvene organizacije zaštite i spašavanja na teritoriji općine u skladu sa Zakonom i drugim propisima, planovima i drugim dokumentima kojima se uređuju pitanja organizovanja, razvoja, pripremanja i upotrebe snaga i sredstava namijenjenih za zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća.

Zaštita i spašavanje od prirodnih i drugih nesreća organizuje se i provodi u skladu sa načelima međunarodnog humanitarnog prava i međunarodnog prava o zaštiti ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća i preuzetim međunarodnim obavezama.

Civilna zaštita i druge djelatnosti namijenjene za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća imaju humanitarne, nevojne i natpolitičke karakteristike i zasnivaju se na načelima saradnje, solidarnosti i uzajamnom pomaganju svih učesnika u sprečavanju, otklanjanju ili ublažavanju posljedica djelovanja prirodnih i drugih nesreća većih razmjera.

Jedinstveno organizovanje zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća većih razmjera ostvaruje se organizovanjem i preduzimanjem sljedećih mjera i aktivnosti:

1. otkrivanje, praćenje i sprečavanje opasnosti od prirodnih i drugih nesreća;
2. osmatranje i uzbuđivanje o opasnostima i davanje uputstava za zaštitu i spašavanje;
3. obučavanje i osposobljavanje za zaštitu i spašavanje;
4. organizovanje, opremanje, obučavanje i osposobljavanje civilne zaštite i uspostava i održavanje drugih vidova zaštite i spašavanja;
5. mobilisanje i aktiviranje snaga i sredstava za zaštitu i spašavanje;
6. otklanjanje posljedica prirodnih i drugih nesreća do osiguranja osnovnih uslova za život;
7. nadzor nad provođenjem propisa o zaštiti od prirodnih i drugih nesreća;
8. pružanje pomoći susjednim i drugim općinama na području Bosne i Hercegovine i Distriktu Brčko;
9. traženje pomoći od susjednih i drugih općina na području Bosne i Hercegovine i Distrikta Brčko

6.3.1. Lična i uzajamna zaštita

Ličnu i uzajamnu zaštitu, kao najmasovniji oblik pripremanja i organizovanog učešća građana u zaštiti i spašavanju, bi trebalo organizovati i sprovesti u okviru svake porodice, stambene i poslovne zgrade, naseljima, javnim i drugim objektima i pravnim licima.

Građane i uposlenike je potrebno osposobiti i uvježbati za mjere i postupke preventivne zaštite, prvu pomoć i samopomoć, zbrinjavanje djece i nemoćnih lica i druge hitne intervencije u zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara.

6.3.2. Mjere zaštite i spašavanja

Mjere zaštite i spašavanja znače organizirane radnje i postupke preventivne i operativne prirode, koje pripremaju i provode organi uprave i drugi organi vlasti i pravna lica u skladu sa planovima zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća.

Sva pravna lica, koja su vlasnici poslovnih, objekata i stambenih zgrada, odgovorni su za provođenje propisanih mjera zaštite i spašavanja i moraju nabaviti i držati u funkcionalnom stanju potrebna sredstva i

opremu za zaštitu i spašavanje, te službi civilne zaštite i povjereniku civilne zaštite davati podatke o objektima i korisnicima i stanju sredstava i opreme namijenjene za potrebe civilne zaštite.

Prilikom utvrđivanja prostornih i urbanističkih planova se mora obezbijediti njihovo prilagođavanje zahtjevima zaštite i spašavanja. Pri planiranju prostora za razvoj opštine, naselja industrijskih, saobraćajnih, energetskih, PTT i svih drugih djelatnosti i objekata obezbijediti poštovanje zahtjeva zaštite i spašavanja.

Sklanjanje ljudi i materijalnih dobara - Skloništa se, u pravilu grade kao dvonamjenski objekti, koji se pored zaštite ljudi i materijalnih dobara, mogu koristiti za druge potrebe u miru. Skloništa osnovne zaštite grade se u gradovima i drugim ugroženim naseljima, u objektima namijenjenim zdravstvenim ustanovama, obdaništima, osnovnim, srednjim i visoko školskim ustanovama, hotelima, ustanovama za zaštitu dobara kulturno-histrijskog naslijeđa, javnim telekomunikacijama, federalnoj televiziji i radiju, objektima željezničkog i zračnog prometa i u značajnim energetskim i industrijskim objektima u kojima će se obavljati djelatnost od posebnog značenja za odbranu i zaštitu i ista su dužni graditi investitori vlastitim sredstvima, a održavaju ih vlasnici odnosno korisnici tih objekata vlastitim sredstvima.

U drugim objektima koji nisu obuhvaćeni iz naprijed navedenog u gradovima i drugim ugroženim naseljima, kao i individualnim stambenim objektima grade se zakloni u skladu sa Zakonom. Provođenje mjere sklanjanja ljudi i materijalnih dobara vršiti u skladu sa zakonskim i podzakonskim propisima.

Evakuacija - zavisno od stepena ugroženosti određenog područja evakuacija može biti potpuna ili djelimična, odnosno po vremenu izvođenja pravovremena ili naknadna.

Provođenje evakuacije provodi štab civilne zaštite općine koja planira evakuaciju i štab civilne zaštite općine koja vrši prihvata evakuiranog stanovništva u skladu sa planom.

Štabovi, službe za upravu nadležne za prostorno planiranje i urbanizam, promet, zdravstvo i socijalnu zaštitu, snabdijevanje, stambeno - komunalne poslove, obrazovanje i druge službe, organizacije i pravna lica koje učestvuju u evakuaciji se pravovremeno moraju uključiti u planiranje evakuacije i obezbjeđuju potrebna sredstva za evakuisanje stanovništva i materijalnih dobara.

Zbrinjavanje ugroženih i stradalih građana u slučaju prirodne i druge nesreće većih razmjera se mora pravovremeno utvrditi u planovima zaštite i spašavanja. Za zbrinjavanje ugroženih i stradalih se moraju obezbijediti osnovne potrebe za život (nužni smještaj, ishrana, odjeća, posteljina, zdravstvena zaštita i sl.). U pripremi ove mjere zaštite i spašavanja bi trebalo pravovremeno angažovati štabove civilne zaštite, povjerenike i humanitarne organizacije koje će učestvovati u njenoj realizaciji.

Za radiološku, hemijsku i biološku zaštitu i otklanjanje nastalih posljedica treba obučiti i uvježbati građane u okviru lične i uzajamne zaštite. Obavezna sredstva za RHB zaštitu spadaju zaštitna maska, zaštitni ogrtač i prvi zavoj.

Radi osiguranja uvjeta za zaštitu ljudi i materijalnih dobara od RHB kontaminacije i radioaktivnog zračenja, sredstva za kolektivnu zaštitu u skloništima, a osiguravaju ih:

- 1) kantoni- za javna skloništa;
- 2) pravna lica- za svoje zaposlenike,
- 3) vlasnici i drugi korisnici poslovnih prostora- za svoje zaposlenike;
- 4) vlasnici stambenih objekata- za svoje potrebe

Zaštita i spašavanje od rušenja se obavezno planira i provodi kao preventivna i kao operativna mjera. Ova mjera zahtijeva organizovane, obučene i dobro opremljene snage. Za sprovođenje spašavanja u specifičnim situacijama, kao što je zatrpavanje u dubokim ruševinama, blokada velikim požarima ili poplavama, treba obezbijediti specifičnu spasilačku opremu i dobro uvježbane snage. U spasavanju ljudi i materijalnih dobara iz ruševina treba planirati i koristiti pored snaga civilne zaštite i građevinska, komunalna, rudarska, transportna i druga privredna društva, vatrogasne jedinice, kao i druga pravna lica koja raspolažu odgovarajućim materijalno - tehničkim sredstvima, opremom, znanjem i radnom snagom. Za spašavanje plitko zatrpanih pored redovnih snaga zaštite i spašavanja angažovat će se i građani u okviru lične i uzajamne zaštite.

Zaštita i spašavanje od požara - Zaštita od požara obuhvata skup mjera i radnji upravne, organizacione, tehničke, obrazovne i propagandne prirode koje se preduzimaju u cilju zaštite ljudskih života i imovine od požara.

U nastojanju da se zaštite životi ljudi i njihova imovina od požara preduzimaju se mjere i radnje za otklanjanje uzroka požara, za spriječavanje nastajanja i širenja požara, za otkrivanje i gašenje požara, za spašavanje ljudi ugroženih požarom, za utvrđivanje uzroka požara, kao i za pružanje pomoći kod otklanjanja posljedica prouzrokovanih požarom.

Zaštitu od požara organizuju i osiguravaju njeno sprovođenje vlasnici, odnosno korisnici imovine na način utvrđen Zakonom i drugim propisima. Svaki pojedinac ima obavezu da vodi računa da svojim postupcima ne ugrožava živote ljudi i imovinu drugih vlasnika.

Prema Zakonu o zaštiti od požara i vatrogastvu u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj:64/09) odgovorna lica za organizovanje zaštite od požara su:

1. vlasnik, odnosno korisnik imovine kada se radi o privatnom vlasništvu,
2. rukovodilac organa u organima uprave, upravne organizacije i drugog državnog organa Federacije, kantona, grada i općine
3. direktor, odnosno drugo odgovorno lice u privrednom društvu i drugom pravnom licu određeno općim aktom pravnog lica.

U gašenju većih požara se angažuju organizacije čija je redovna djelatnost zaštita i spašavanje od požara i ako ona nisu dovoljna, angažuju se sve raspoložive snage i sredstva civilne zaštite i drugi organi i organizacije na području općine, kao i pomoć od susjednih općina i kantona.

Zaštita od neeksplozivnih ubojnih sredstava je mjera koja se sastoji u pronalaženju, otkrivanju, obilježavanju, iskopavanju, prenošenju, utovaru, prevoženju, istovaru, privremenom skladištenju, deaktiviranju i uništavanju neeksplozivnih ubojnih sredstava na svim područjima na kojima se nalaze ta sredstva. Mjeru organizovati kroz samozaštitu građana koje treba upoznati sa opasnostima i postupcima u slučaju pronalaska NUS - a i planiranje angažovanja obučениh i opremljenih specijalizovanih timova civilne zaštite namijenjenih za izvršavanje ovih poslova.

Prvu medicinsku pomoć treba organizovati kroz preventivnu zaštitu koja čini protivepidemijske i higijenske mjere zaštite stanovništva i operativne mjere koje se sastoje od pružanja prve pomoći standardnim i priručnim sredstvima na licu mjesta, medicinske trijaže ranjenih, povrijeđenih i oboljelih ljudi, sanitetske evakuacije i transport do najbliže zdravstvene ustanove radi pružanja opće medicinske pomoći ili do odgovarajuće specijalističke zdravstvene ustanove radi potpunog zdravstvenog zbrinjavanja.

Zdravstvene ustanove u općini dužne su za potrebe stanovništva na području općine osigurati odgovarajuće rezerve krvi i krvne plazme i ostalih neophodnih lijekova i sanitetskog materijala.

Rezerve krvi i krvne plazme prikupljaju se od dobrovoljnih davalaca krvi, izvođenjem akcija dobrovoljnog darivanja krvi, koje organizuju i provode zdravstvene ustanove, organizacije Crvenog krsta i druge humanitarne organizacije u saradnji sa organima civilne zaštite.

Prvu medicinsku pomoć organizuju i neposredno provode nadležne zdravstvene ustanove u saradnji sa štabovima civilne zaštite.

Zaštitom i spašavanjem životinja i namirnica životinjskog porijekla, prvenstveno treba da se bave organi i organizacije i individualni proizvođači koji se bave uzgojem i čuvanjem životinja i namirnica životinjskog porijekla, kao svojom redovnom djelatnošću. Općinska služba za upravu nadležna za poljoprivredu i stočarstvo u saradnji sa štabovima civilne zaštite i Veterinarskom stanicom čini osnovnu snagu za organizaciju, usklađivanje i po potrebi neposredno provođenje ove mjere.

Za asanaciju terena treba prvenstveno osposobiti i pripremiti komunalno preduzeće koje se u cjelini uključuje za izvršavanje zadataka asanacije terena a po potrebi će se uključivati i pravna lica, zdravstvene i veterinarske ustanove, vatrogasne jedinice, jedinice i službe civilne zaštite, te organi uprave i općinske službe za upravu koji su nadležni za preduzimanje sanitarno - higijenskih i sanitarno - tehničkih mjera na terenu.

Zaštitu bilja i biljnih proizvoda treba prvenstveno da vrše privredna društva iz oblasti poljoprivrede, šumarstva i snabdijevanja i individualni poljoprivredni proizvođači u okviru svoje redovne djelatnosti zajedno sa organima uprave i općinskim službama za upravu koje su nadležne za ovu oblast.

Zaštitu okoliša prvenstveno treba obezbijediti kroz poštivanje propisanih preventivnih mjera zaštite a za brze intervencije u zaštiti i spašavanju od opasnosti i posljedica od tehnološke ili ekološke nesreće organizirati i osposobiti stručne ekipe u pravnim licima koja se bave nekim vidom zaštite okoliša i osigurati potrebnu opremu i sredstva u skladu sa procjenom ugroženosti Općine.

Zaštita na vodi i pod vodom – provode je privredna društva u oblasti vodoprivrede i građani kroz preduzimanje propisanih preventivnih mjera. Za slučaj potrebe će se angažovati službe zaštite i spašavanja i jedinice civilne zaštite koje se moraju opremiti i osposobiti za spašavanje na vodi i pod vodom.

6.3.3. Štabovi civilne zaštite

Štabovi civilne zaštite se formiraju kao operativno - stručni organi u naseljenim mjestima, privrednim i drugim pravnim licima, za rukovođenje akcijama zaštite i spašavanja na području naselja i općine. Štabovi se u miru aktiviraju samo onda kada nadležni organ proglasi da je nastalo stanje prirodne i druge nesreće na određenom području kao i za vrijeme vježbi civilne zaštite, a u ratu funkcionišu stalno. U rukovođenju akcijama zaštite i spašavanja štabovi civilne zaštite vrše slijedeće poslove:

- Odlučuju o upotrebi snaga i sredstava civilne zaštite na zaštitu i spašavanju i te snage raspoređuju na ona područja koja su ugrožena
- Naređuju provođenje odgovarajućih mjera zaštite i spašavanja i određuju snage i sredstva koje će te mjere provoditi
- Usmjeravaju, koordiniraju i rukovode akcijama zaštite i spašavanja svih učesnika angažovanih na zaštitu i spašavanju;
- Rješavaju sva pitanja koja se u toku provođenja aktivnosti na zaštitu i spašavanju pojave u vezi angažovanih snaga i sredstava civilne zaštite i provođenja mjera zaštite i spašavanja i samozaštite građana.

6.3.4. Povjerenici civilne zaštite

Povjerenike civilne zaštite treba postavljati u naseljima, dijelovima naselja, stambenim zgradama, organima uprave, drugim organima i ustanovama u kojima se ne osnivaju štabovi civilne zaštite. Povjerenici u organima uprave i drugim organima vlasti i pravnim licima vrše poslove koji se odnose na organizovanje i pripremanje mjera i aktivnosti na sudjelovanju službenika i zaposlenika na provođenju lične i kolektivne zaštite i mjera zaštite i spašavanja u objektima za koje su zaduženi, a povjerenici u naseljima vrše poslove koji se odnose na organizovanje i preduzimanje neposrednih mjera na učešću građana na provođenju samozaštite, kao i mjera zaštite i spašavanja i učestvuju u svim aktivnostima civilne zaštite koje se provode na zaštitu i spašavanju na određenom području.

6.3.5. Službe zaštite i spašavanja

Službe zaštite i spašavanja se po pravilu organizuju u pravnim licima čija je redovna djelatnost od neposrednog značaja za zaštitu i spašavanje. One vrše poslove po pitanjima koja proizlaze iz osnovne djelatnosti pravnog lica, a ostvaruju ih provođenjem preventivnih i operativnih mjera zaštite i spašavanja, od momenta nastajanja prirodne ili druge nesreće do otklanjanja posljedica, odnosno do momenta kad se ocijeni da prestaje potreba za angažovanjem tih službi.

6.3.6. Jedinice civilne zaštite

Jedinice civilne zaštite treba organizovati, opremiti i osposobljavati kao operativne interventno - manevarske snage za neposredno izvršavanje zadataka zaštite i spašavanja. Formiranje jedinica civilne zaštite treba vršiti, u načelu, radi izvršavanja onih zadataka za koje se ocijeni da postojeće snage i sredstva službi zaštite i spašavanja ne bi bile dovoljne. Jedinice civilne zaštite se formiraju kao jedinice opšte i specijalizovane namjene.

Jedinice civilne zaštite opšte namjene treba formirati, opremiti i obučavati za izvršavanje zadataka na pružanju podrške u provođenju prve medicinske pomoći, za gašenje početnih i manjih požara, zaštitu od poplava, spašavanju ugroženih iz ruševina, izgradnji skloništa i zaklona, provođenje mjera RHB zaštite, evakuaciji i zbrinjavanju ugroženih i stradalih, transportu i snabdijevanju osnovnim sredstvima za ishranu, smještaj i zdravlje ugroženog stanovništva, te zaštitu životinja. Ove jedinice koristiti za djelovanje i pomoć

službama zaštite i spašavanja na području na kojem su organizovane. U slučaju potrebe ove jedinice se mogu upućivati i van područja za koje su obrazovane.

Jedinice civilne zaštite specijalizovane namjene treba organizovati, pripremati i obučavati radi izvršavanja složenijih i istovrsnih zadataka zaštite i spašavanja prvenstveno iz onih oblasti koje nemogu pokriti postojeće službe zaštite i spašavanja a u skladu sa procjenom ugroženosti općine od prirodnih i drugih nesreća većih razmjera.

Društvene organizacije (Crveni križ, vatrogasne organizacije, radio - amatere i sl.) sa njihovim stručnim kadrovima i opremom treba uključiti u akcije zaštite i spašavanja.

Za opremanje jedinica civilne zaštite prvenstveno treba koristiti materijalno-tehnička sredstva pravnih lica i sredstva u svojini građana. Za obavljanje složenijih zadataka, kao što je spašavanje iz ruševina, spasavanje s visina, pronalaženje i uništavanje NUS-a i sl. treba u potrebnom obimu obezbijediti i specijalna materijalno-tehnička sredstva.

6.3.7. Rukovođenje i upotreba snaga i sredstava civilne zaštite

Za operativno - stručno rukovođenje akcijama zaštite i spašavanja formiraju se štabovi civilne zaštite po mjesnim zajednicama i Općinski štab civilne zaštite za područje općine Doboj Istok.

Složenost i obimnost zadataka zaštite i spašavanja od posljedica prirodnih i drugih nesreća većih razmjera čini rukovođenje civilnom zaštitom složenim i značajnim za uspješno djelovanje zaštite i spašavanja u cjelini. Radi toga se mora posvetiti posebna pažnja popuni štabova civilne zaštite stručnim kadrovima koji imaju organizatorske sposobnosti i iskustvo za rukovođenje.

Štabove civilne zaštite treba osposobiti i uvježbati da sa uspjehom mogu procjenjivati nastalu situaciju, brzo i efikasno preduzimati odgovarajuće mjere i aktivnosti zaštite i spašavanja, sa uspjehom koordinirati zadatke i mjere svih učesnika u zaštiti i spašavanju.

7. Osnove za izradu programa obučavanja i osposobljavanja u zaštiti i spašavanju

Obučavanje i osposobljavanje pripadnika civilne zaštite i stanovništva se izvodi u skladu sa nastavnim planom i programom koji donosi direktor Federalne uprave civilne zaštite.

a) Obučavanje i osposobljavanje jedinica civilne zaštite

Sa jedinicama specijalizovane namjene, nakon njihovog formiranja, materijalne i kadrovske popune planirati i izvoditi (u najpogodnije vrijeme) obuku najmanje jednom godišnje.

Obuku jedinica civilne zaštite opće namjene planirati i izvoditi uz primjenu praktičnog metoda rada s naglaskom na uvježbavanju postupaka i ponašanja u vanrednim situacijama. Teorijski dio nastave svesti na najneophodnija objašnjenja i davanja podataka o temi ili predmetu sa kojim se pripadnici jedinice upoznaju. Izvođenje obuke, u načelu, planirati u naseljima gdje su jedinice organizovane.

Pripremi komandira jedinica i rukovodilaca službi zaštite i spašavanja i drugih lica koja izvode nastavu posvetiti posebnu pažnju kroz organizovanje specijalističkih kurseva najmanje jednom u dvije godine.

Potpuno materijalno obezbjeđenje (očigledna nastava, stručnost predavača i dobro odabran metod rada, finansijska sredstva) je osnovna pretpostavka za uspjeh obuke, pa se u pripremi za obuku i u njenom izvođenju moraju obezbijediti ti bitni uslovi i pretpostavke.

b) Obuka štabova civilne zaštite

Obuku štabova civilne zaštite izvoditi nakon njihovog formiranja i kadrovske i materijalne popune. Sadržaj obuke i vježbi Štabova postaviti tako da se obrade pitanja mobilizacije i sprovođenja mjera na angažovanju jedinica i službi za zaštitu i spašavanje.

Pored uvježbavanja i obuke Štabova, kao stručno-operativnih tijela, planirati da obuci jedinica prisustvuju pojedini članovi Općinskog štaba. Pored poznatih formi rada koje se pripremaju na obuci jedinica i štabova (predavanja, vježbe i sl.) predvidjeti i učešće u zajedničkim vježbama koje se organizuju na općinskom ili kantonalnom nivou.

c) Obuka stanovništva

Obučavanje građana za ličnu i uzajamnu zaštitu, u načelu, treba vršiti putem sredstava masovnog informisanja (radio i TV) uz primjenu najpogodnijeg oblika prenošenja obrazovnog sadržaja (radio i TV klipovi, saopćenja, otvorene emisije i sl.). Po potrebi treba primijeniti i druge oblike masovnog informisanja kroz: štampanje letaka, uputstava, brošura i sl, kao i obučavanje prema nastavnim planovima koje je donio direktor Federalne uprave civilne zaštite.

8. Smjernice za istraživačku i razvojnu djelatnost od značaja za zaštitu i spašavanje

Istraživačku i razvojnu aktivnost u oblasti zaštite i spašavanja, kao specifičnog područja naučnog rada, radi interdisciplinarnosti ove oblasti, izučavanja i objašnjavanja stanja i pojava, sveobuhvatnog sintetičkog pristupa istraživačkoj djelatnosti bi trebalo provesti kroz sljedeće aktivnosti:

- redovno praćenje, proučavanje i analiza razvoja fundamentalnih i aplikacionih naučnih oblasti, te stepena razvoja naučnih saznanja u pojedinim granama nauke (rudarstvo, geologija, arhitektura, građevinarstvo, mašinstvo, elektrotehnika, informatika i sl) koje na bilo koji način, više ili manje tretiraju, primarno ili sekundarno, zaštitu i spašavanje. Takvo praćenje bi trebalo usmjeriti na najbitnije naučne oblasti koje omogućavaju sveobuhvatni tretman zaštite i spašavanja angažovanjem i animiranjem naučnih kadrova iz tih naučnih oblasti u institucijama gdje rade.

- timski, kolektivan, rad takvih stručnih naučnih radnika, i ugradnja njihovih aktuelnih naučnih saznanja u preventivnu zaštitu, rezultirat će većom sigurnošću ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća većih razmjera.

- institucije kojima je redovna djelatnost zaštita i spašavanje, u dijelu datih ovlaštenja nadležnih organa, koje već raspolažu određenim kadrovskim i stručnim potencijalima, bi trebale da preuzmu dio svoje obaveze na planu intenziviranja teoretskih istraživanja i stalnog sistematizovanja iskustava i dostignuća u svojim oblastima, te praktične primjene tih saznanja u oblasti zaštite i spašavanja. One svoju djelatnost treba da prvenstveno usmjere u pravcu istraživanja i unapređenja preventivne zaštite od prirodnih i drugih nesreća većih razmjera, kao i integracije istraživačkog rada u cjelini i razvijanju svih aktivnosti kojim se doprinosi unapređenju zaštite i spašavanja.

- stručno - naučni pristup metodologiji istraživanja i utvrđivanja uslova i uzroka nastanka prirodnih i drugih nesreća većih razmjera je jedini ispravan put koji, s velikom dozom sigurnosti, može dati meritorne podatke i zaključke na osnovu kojih se može izvući tačan sud o uzrocima i uslovima nastanka neželjenih pojava, kao i uticaju objektivnih i subjektivnih faktora na njihov nastanak. Pošto su posljedice prirodnih i drugih nesreća većih razmjera veoma teške, neophodno je znati i moći iskoristiti sve poznate podatke u cilju egzaktnog utvrđivanja stvarnih uzroka nastanka prirodne i druge nesreće većih razmjera. Krajnji cilj takvog istraživanja, osim što treba nadležnim organima pružiti materijalne, stručne dokaze o stvarnim uzrocima nastanka prirodne ili druge nesreće većih razmjera, treba da bude stvaranje podloge za izvlačenje zaključaka na osnovu kojih bi se temeljile aktivnosti na onemogućavanju ponavljanja sličnih situacija, preventivnom djelovanju.

- u cilju što efikasnijeg i funkcionalnijeg povezivanja svih snaga koje su, sa bilo kojeg aspekta, uključene u problematiku zaštite i spašavanja, neophodno je putem potrebnog broja stručnih savjetovanja i seminara, upoznavati se sa dostignućima u ovoj oblasti, upoznavati se sa globalnom politikom i problematikom zaštite i spašavanja te razmjenjivati iskustva unutar specifičnih djelatnosti i tematskih oblasti. Nastojati da što veći broj pripadnika pojedinih struktura civilne zaštite prođe dovoljan broj edukativnih seminara, savjetovanja, sajмова i praktičnih vježbi.

9. Pregled očekivanih troškova sa izvorima finansiranja

U skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, Procjenom ugroženosti općine Doboj Istok i ovim Programom u budžetu općine će se planirati sredstva koja će se koristiti namjenski za finansiranje zaštite i spašavanja, sa akcentom na finansiranje opremanja struktura civilne zaštite, provođenju preventivnih mjera, kao i realizaciju strateških pravaca razvoja zaštite i spašavanja.

Sredstva za zaštitu i spašavanje mogu se prikupljati iz više izvora i to su namjenska sredstva koja se mogu koristiti isključivo za namjene utvrđene u Zakonu o zaštiti i spašavanju i ovom Programu razvoja, što se detaljnije razrađuje godišnjim planovima.

Sredstva za realizaciju obaveza općine Doboj Istok definisanih Zakonom o zaštiti i spašavanju, Programa razvoja i godišnjim planovima za prikupljanja i korištenja sredstava zaštite i spašavanja, osigurat će se iz:

- Iz budžeta općine Doboj Istok u visini od 1,5% godišnjeg budžeta općine Doboj Istok;
- Po osnovu člana 180. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara Od prirodnih i drugih nesreća u visini od 0,7% godišnjeg budžeta općine Doboj Istok;
- Dobijene Pomoći od Kantona i Federacije BiH u visini od 2% planiranih finansijskih sredstava iz Programa zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća na području općine Doboj Istok;
- Sredstava pravnih lica;
- Osiguranja;
- Dobrovoljnih priloga;
- Međunarodnih pomoći - donacija;
- Ostalih izvora predviđenim Zakonom o zaštiti i spašavanju i drugim zakonskim propisima.

Sredstva posebne naknade za zaštitu i spašavanje koja se planiraju u budžetu Općine je potrebno voditi na posebnom računu Općine, a sredstva iste namjene odobrena od Tuzlanskog kantona i Federacije BiH usmjeravati na taj račun i koristiti za odobrene projekte, planove i akcije.

Sredstva namijenjena za realizaciju posebnih projekata, planova i akcija od značaja za zaštitu i spašavanje, a koje redovnim budžetskim sredstvima finansiraju ili sufinansiraju organi i preduzeća Tuzlanskog kantona i Federacije BiH nisu iskazani u tabeli (projekcija prihoda) jer se ona pozicioniraju u tim budžetima i koriste po posebnim procedurama.

Očekivani troškovi

Sredstva namijenjena za zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća koristit će se za:

- obuku i vježbu struktura civilne zaštite (štabovi i službe civilne zaštite, povjerenici, građani i drugi),
- provođenje preventivnih mjera zaštite i spašavanja ,
- za opremanje struktura civilne zaštite formacijskom opremom i sredstvima

(štabovi i službe civilne zaštite i povjerenici),

- finansiranje posebnih projekata značajnih za zaštitu i spašavanje (sanacija tzv. divljih deponija, čišćenje rijeka, formiranje odbrambenih nasipa, sufinansiranje nabavke opreme i sredstava u ustanovama od posebnog interesa za zaštitu i spašavanje, i dr.),
- nabavku opreme i sredstava vatrogasnim i drugim jedinicama (specijalna vozila i dr. tehnika),
- izgradnju novih i održavanje postojećih skloništa,
- finansiranje mjera zaštite i spašavanja i djelimičnu sanaciju posljedica nastalih djelovanjem prirodnih i drugih nesreća.

Način korištenja ovih sredstava detaljnije se razrađuje godišnjim planovima prikupljanja i korištenja sredstava zaštite i spašavanja, a petogodišnja projekcija prikazana je u slijedećoj tabeli:

Projekcija rashoda za period 2013. - 2017. godine

Re. br.	Planirane aktivnosti	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	Ukupno (KM)
1.	Opremanje i obuka struktura civilne zaštite	3.000,00	5.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00	38.000,00
2.	Organizacija, opremanje i obuka u okviru mjere zaštite od požara	10.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	410.000,00
3.	Troškovi deminiranja i trajnog obilježavanja rizičnih površina na području općine	10.000,00	15.000,00	20.000,00	30.000,00	30.000,00	105.000,00
4.	Čišćenje i regulacija vodotoka-izrada zaštitnih nasipa	100.000,00	100.000,00	110.000,00	110.000,00	110.000,00	530.000,00
5.	Prilagodavanje i održavanje drugih zaštitnih objekata potrebama sklanjanja ljudi i materijalnih dobara.	2.000,00	3.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	20.000,00
6.	Saniranje dijela						

	posljedica prirodnih i drugih nesreća (klizišta)	70.000,00	75.000,00	75.000,00	85.000,00	85.000,00	390.000,00
7.	Preventivne mjere zaštite i spašavanja	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00	100.000,00
8.	Troškovi koji nastanu tokom učeša u provođenju mjera zaštite i spašavanja po naređenju Općinskog štaba civilne zaštite i otklanjanje posljedica prirodnih i dr. nes	45.000,00	45.000,00	45.000,00	45.000,00	45.000,00	225.000,00
9.	Nabavka sredstava za ličnu i kolektivnu zaštitu	-	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	20.000,00
10.	Opremanje pravnih lica u dijelu kada postavljeni zadaci tim licima nadilaze njihove materijalne mogućnosti	-	10.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00	40.000,00
11.	Dogradnja, opremanje općinskog operativnog centra civilne zaštite i adaptacija zgrade i repetitora na Straževcu	-	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	20.000,00
U K U P N O:		260.000,00	383.000,00	405.000,00	425.000,00	425.000,00	1.898.000,00

Godišnji plan prikupljanja i korištenja sredstava za zaštitu i spašavanje donosi Općinski štab civilne zaštite na prijedlog Službe za civilnu zaštitu, koja izvještaj o utrošku tih sredstva podnosi Općinskom štabu civilne zaštite i Općinskom načelniku.

Bosna i Hercegovina
 Federacija Bosne i Hercegovine
 Tuzlanski kanton
 OPĆINA DOBOJ ISTOK
 Općinsko vijeće

PREDSJEDAVAJUĆI
 OPĆINSKOG VIJEĆA

 Ferid Konjić s.r.

Broj: 02 – 44 – 1283 /2013. godine
 Doboj Istok, 01.07.2013. godine.

S A D R Ź A J

strana

Uvod	1
1. Vizija razvoja	3
2. Ciljevi razvoja	3
3. Izvod iz Procjene ugroženosti	4
3.1. Procjena ugroženosti od prirodnih i drugih nesreća većih razmjera	5
3.1.1. Prirodne nesreće	5
3.1.2. Tehničko – tehnološke nesreće	9
3.1.3. Druge nesreće	9
3.2. Izvod iz Procjene ugroženosti od požara	11
3.2.1. Obaveze provođenja zaštite od požara	11
3.2.2. Procjena ugroženosti od požaropodručija općine	12
4. Podaci o stanju organizovanosti civilne zaštite i dostignutom stepenu zaštite i spašavanja od pojedinih prirodnih i drugih nesreća	23
4.1. Podaci o stepenu zaštite i spašavanja od pojedinih prirodnih i drugih nesreća	25
5. Preventivne mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	26
6. Osnovni ciljevi, zadaci i način ostvarivanja zaštite i spašavanja sa smjernicama za angažovanje snaga i sredstava civilne zaštite, odnosno snage zaštite i spašavanj	29
6.1. Potrebni uslovi za suprostavljanje prirodnim i drugim nesrećama	29
6.2. Ciljevi i zadaci	30
6.3. Smjernice za organizovanje snaga i sredstava za zaštitu i spašavanje	32
6.3.1. Lična i uzajamna zaštita	33
6.3.2. Mjere zaštite i spašavanja	33
6.3.3. Štabovi civilne zaštite	36
6.3.4. Povjerenici civilne zaštite	36
6.3.5. Službe zaštite i spašavanja	37
6.3.6. Jedinice civilne zaštite	37
6.3.7. Rukovođenje i upotreba snaga i sredstava civilne zaštite	38
7.. Osnove za izradu programa obučavanja i osposobljavanja u zaštiti i spašavanju	38
8. Smjernice za istraživačku i razvojnu djelatnost od značaja za zaštitu i spašavanje	39
9. Pregled očekivanih troškova sa izvorima finansiranja	40